

TEMELJNE LISTINE ORGANIZACIJ SZDL V LJUBLJANI

Razvojna prizadevanja v vseh družbenopolitičnih okoljih našega delovanja narekujejo nenehno aktivnost vseh družbenopolitičnih delavcev, kar seveda še posebej velja za Ljubljano, ki prav zaradi razvitosti odnosov in številnega prebivalstva ob močni razvejanosti gospodarstva zavzema posebno mesto.

Tako so posebni pogoji v preteklosti, ko so bila naša prizadevanja usmerjena uveljavitvi nove ustave in njene napredne revolucionarne družbene vsebine kot tudi v sedanjem obdobju, ko ureničujemo načela zakona o združenem delu v vsakdanji praksi,

narekovali in narekujejo učinkovito družbenopolitično delo in politično akcijo.

Prav ob uresničevanju dokumenta Zvezne konference SZDL o mestu in vlogi Socialistične zveze v družbeni bazi, pa so ta dejstva v danih pogojih dobila še

večjo težo in pomen. Vse to pa narekuje poglobljeno dejavnost, prisotnost in aktivnost organizacije Socialistične zveze v sleherni krajevni skupnosti, saj bomo lahko le tako vsi skupaj v okviru SZDL v tej družbeni celici zagotavljali in zadovoljevali potrebe po učinkovitem političnem delu v krajevni skupnosti. Vse to pa bomo lahko uspešno opravili le v primeru, ko bomo zagotovili pogoje za še uspešnejše delovanje Socialistične zveze v občini in

mestu. S tem ko mislimo na dane pogoje, imamo v ospredju vse-kakor prizadevanja za ustreznejšo organiziranost in konstituiranje notranjih odnosov v organih SZDL kot tudi njihovo čim-boljšo učinkovitost.

To pa pomeni, da je potrebno v skladu z novimi potrebami zapisati v temeljnih listinah Socialistične zveze vse tiste in takšne organizacijske ter druge rešitve, ki bodo procese nadaljnega uveljavljanja te družbenopolitične organizacije kot tudi vseh v tej fronti organiziranih socialističnih sil — še bolj pospeševale.

Prav zato so v tem smislu že pripravljeni osnutek statutar-nega sklepa o pristojnosti, med-sebojnih razmerjih in organizi-ranosti Mestne konference SZDL Ljubljane in vzorčni osnutek pravil občinske organi-zacije SZDL.

Oba dokumenta SZDL v Ljubljani bosta tako v mesecu septembru predmet javnih raz-prav. Same razprave bodo pote-kale tako v vseh družbenopolitičnih in družbenih organizacijah kot tudi v društvi in predvsem v krajevnih konferencah SZDL.

Vsi bomo torej v naslednjem obdobju sodelovali v javnih raz-pravah o dokumentih oziroma li-stinah Socialistične zveze — orga-nizacije, v okviru katere bomo kot družbenopolitični delavci, občani in delovni ljudje skupno oblikovali poti in metode dela, s katerimi bomo tako v krajevnih skupnostih, občini in mestu, učinkovito uresničevali družbenopolitične akcije v nadaljnjem razvoju naše družbenopolitične družbene skupnosti.

JANJA DOMITROVIČ

OB PRAZNIKU POBRATENE OBČINE

LAJKOVAC IN NJEGOVI OBČANI SLAVIJO

Občina Lajkovac, ki leži dobrih 60 kilometrov južneje od Beograda, na robu Šumadije ob reki Kolubari, te dni slavi svoj občinski praznik. Lajkovčani so ponosni na svojo zgodovino in bližnjo preteklost, saj so darovali ogromne žrtve za svobodo. Z njihovo usodo v zadnji vojni je bila povezana tudi usoda slovenskih pregnancev, ki so v srbskih družinah našli tople domove. Prav dogodki iz narodnoosvobodilne borbe so pred mesecem dni povezali oziroma prispevali k pobratenju dveh krajevnih skupnosti — Turjaka in Kamenice. Že dlje časa pa sta pobrateni tudi dve osnovni šoli, viška osnovna šola Vlado Miklave in osnovna šola Dimitrije Tucovič iz Lajkovca.

Občani in predstavniki občine Lajkovac so med nami vedno dragi gostje, kar potrjujejo tudi številni obiski in sodelovanja na raznih področjih tako družbenopolitičnega kot ekonomskega življenja. S predstavniki delovnih organizacij v Ljubljani in še predvsem v naši občini, so se lajkovski gospodarstveniki že pred časom pogovarjali o možnostih sodelovanja predvsem na kmetijskem področju. Tu so že zastavljeni prvi programi in razvojne usmeritve. Letos so tudi mladinci iz obeh pobratenih občin poglobili svoje prijateljstvo, saj so se družno udeležili zvezne mladinske delovne akcije »Kozara 77«.

Ob njihovem občinskem prazniku 17. septembra se je slovesnosti udeležila tudi delegacija naše občine, v kateri so bili najvišji predstavniki družbenopolitičnih organizacij in nekaterih delovnih kolektivov, vodil pa jo je predsednik občinske skupščine Vili Belič.

HO-RUK V ZAPOTOKU

300 gojencev šolskega centra Republiškega sekretariata za notranje zadeve iz Tacna se je v soboto in nedeljo (10. in 11. septembra) udeležilo delovne akcije v izgradnji vodovoda Golo — Zapotok — Škrilje. Akcija je tokrat potekala v Zapotoku, kjer so s krampi in lopatami izko-

pali še zadnje metre za vodovod, ki bo oskrboval te vasi. S to akcijo so ponovno potrdili (sodelovali so že lani in za svojo prizadevnost prejeli tudi občinsko priznanje) svojo pripravljenost in solidarnost s krajski te krajevske skupnosti, s katerimi so postali že kar pravi prijatelji.

ŠERCERJEVA BRIGADA BO OKTOBRA SLAVILA

Borci Šercerjeve brigade (IL SNOUB Ljubo Šercer) bodo skupaj z ostalimi štirimi brigadami v prvih dneh oktobra praznovali 35. obletnico ustanovitve, saj vemo, da je bila ustanovljena leta 1942 v neposredni bližini Ljubljane, na Mokrcu.

Praznovanje tega jubileja bodo borci brigade skupaj s krajski obeležili v bližini kraja ustanovitve v začetku meseca oktobra. Točen datum, čas in kraj proslave bo borcem sporočen naknadno.

SLAVJE BORCEV IN AKTIVISTOV NOTRANJSKE

Tudi tretji zbor aktivistov OF in borcev NOB Notranjske, katerega gostitelj je bila občina Vrhnika, je izzvenel v prijetnem in iskrenem tovariškem vzdušju. Slovesnosti ob letošnjem srečanju, odvija se vsako drugo leto v eni izmed štirih občin Cerknica, Logatec, Vrhnika in Ljubljana Vič-Rudnik, so se pričele že v petek, z otvoritvijo razstave akademskega slikarja Vladimirja Lakoviča in predvajanjem filma Uziška republika. V soboto, 10. septembra, pa so že ob 6. uri zjutraj odšle na pot mladinske pohodne enote iz vseh štirih občin, pozno popoldne pa so se zbranim pred domom JLA na Vrhniki predstavili na reviji pevski zbori in pihalni zbori, prav tako iz vseh štirih občin.

Osrednja proslava je bila v nedeljo. Po slavnostni seji glavnega odbora srečanja, prihodu pohodnih enot in povork udeležencev zbora po ulicah Vrhnike, se je pričela slovesnost. Poleg večtisočglave množice so se slavlja udeležili tudi predsednik CK ZKS France Popit, predsednik ZZZB NOV Slovenije Janko Rudolf, podpredsednik republiškega izvršnega sveta dr. Avguštin Lah ter številni predstavniki družbenopolitičnega življenja vseh štirih občin. Slavnostni govor je imel narodni heroj Rudolf Hribnik-Svarun.

Še posebej je poudarjal pomemben razvoj tega dela naše republike v povojnem obdobju. Združena pevska zbor Liko in IUV

sta zapela nekaj partizanskih pesmi, po knjigi domačina Karla Grabeljške-Gabra pa so recitatorji predstavili Vrhniko in okolico v času narodnoosvobodilne borbe.

Z zborovanja so poslali pozdravno pismo maršalu Titu, Republiški konferenci SZDL in avstrijskemu konzulatu v Ljubljani pa protestni pismi zaradi zadnjih dogodkov na avstrijskem Koroškem.

Zbor se je iztekel v prijateljskem srečanju okrog osem tisoč obiskovalcev, ki so s tem proslavili tudi 35. obletnico ustanovitve Notranjskega, Dolomitskega in Krimskega odreda, 35-letnico osvobodjenega ozemlja ter 30-letnico ustanovitve ZZZB NOV

USTANOVLJENA KOMUNALNA SKUPNOST V OBČINI

OBČANI BODO ODLOČALI O KOMUNALI

V začetku julija, tik pred sezono dopustov, se je že delujočim interesnim skupnostim v viški občini pridružila še komunalna samoupravna interesna skupnost. Ta skupnost bo prevzela naloge s področja komunale in bo približala odločanje o komunalni problematiki in nje reševanju neposredno občanu, vsakemu posamezniku. Doslej obsega komunalna interesna skupnost v občini Vič-Rudnik vsa področja komunalne infrastrukture, verjetno pa bo ta razdelitev področij doživela v prihodnosti spremembo. Samostojna skupnost bo verjetno na ravni občine postala cestna skupnost, medtem ko je sedaj področje cest še vedno vključeno v komunalno skupnost.

Na ustanovni seji skupščine komunalne skupnosti so že sprejeli statut, izvolili izvršni odbor in opravili vse potrebne formalnosti. Sedaj je torej treba le zagotoviti tej skupnosti življenje v praksi. Že pred samo ustanovitvijo so nastopile nekatere težave, samo ustanavljanje pa je bilo izredno težavno zaradi nedorčenosti pri financiranju teh skupnosti. Točnega sistema razdelitve sredstev v prihodnosti namreč še ni, saj se sedaj sredstva, ki bodo v bodoče last komunalnih skupnosti, zbirajo na različnih računih, v različnih delovnih organizacijah in v okvirih raznih skladov posameznih družbenopolitičnih skupnosti na ravni občine ali mesta. Okoli sistema financiranja bodo zato v bodoče še težave in bo treba precej truda vložiti v izdelavo za vse ustreznega sistema.

Predsednik izvršnega odbora komunalne skupnosti inž. SREČO ZORN pravi: »Sistem financiranja oziroma model razdelitve denarja moramo izdelati do novega leta. To smo si zastavili že na naši prvi seji izvršnega odbora v prvih dneh septembra. Zavedamo pa se, da to ne bo lahko, saj je tu še mnogo različnih tez in nedodelanih sistemov, ki jih je treba soočiti z željami porabnikov, torej občanov. Izdelati je treba namreč tak model, da bodo imeli občani od njega največje možne koristi in da bo mogoče narediti s takšno razdelitvijo denarja kar največ. Čim prej moramo organizirati tudi ustrezne strokovne službe skupnosti, da bo mogoče začeti s konkretnim delom.

Ena naših prvenstvenih nalog je, da bomo pregledali programe — tako letne, kot srednjeročne — posameznih komunalnih organizacij v Ljubljani, saj smo vsi skupaj vključeni v enoten sistem vodovoda, kanalizacije, cest itd. Naša dolgoročnejša naloga pa je ovrednotenje komunalnega deficita in na tej osnovi bodo morda potrebne posamezne spremembe v programih prej omenjenih komunalnih delovnih organizacij. Vse to pa bomo seveda skušali izvesti čim prej,« pravi inž. Srečo Zorn.

Komunalna skupnost se bo na ravni občine povezovala in sodelovala z vsemi drugimi interesnimi skupnostmi kot je npr. stanovanjska skupnost... V okviru Ljubljane pa bo takoj, ko bodo ustanovljene vse občinske komunalne skupnosti, ustanovljena zveza komunalnih skupnosti na ravni mesta Ljubljane. Ta zveza bo imela nalogo koordinirati delo posameznih skupnosti in usklajevati želje in programe.

Predsednik izvršnega odbora komunalne skupnosti inž. Srečo Zorn je o delu skupnosti povedal tudi: »Mislimo, da bo nujno pregledati posamezne tarife komunalnih delovnih organizacij in verjetno bo treba nekatere zvišati.«

In kdaj bo skupnost začela s praktičnim delom?

Inž. Srečo Zorn: »Mi se sedaj lahko itak le pripravljamo na prihodnje leto. Letošnjega leta je že skoraj konec, vsi programi so bili sprejeti za letošnje leto, denar je bil razdeljen po občinah in mestu kot je bilo doslej pravilno po obstoječem sistemu in tako letos ne moremo kaj spremeniti. Seveda pa se moramo letos do konca leta temeljito pripraviti na novi sistem in tudi že izdelati model, kako bo prihodnje leto, ko bomo nosili mi vse to breme, vse to delo. Letošnji programi so nam lahko le programska usmeritev za prihodnost.«

Kaj bo poslej bolje za občana?

»Občan bo lahko neposredneje odločal in to je bistveno,« poudarja inž. Zorn. »Vsak posameznik bo imel vpliv na izdatke in bo lahko odločal, za kaj naj se uporabi denar. Sedaj ko bodo občani sami odločali, bodo tudi videli, koliko denarja manjka in bo tako lažje doseči angažiranje sredstev občanov za posamezne akcije. Verjetno bo treba nekatere komunalne prispevke zvišati, če želimo hitreje napredovati in narediti več. Druga možna rešitev pa je uvajanje posebnih prispevkov za razširjeno reprodukcijo.

Ena najbistvenjših nalog nove skupnosti pa bo izenačitev podočelja z Ljubljano. Tisti, ki stanuje na Ruži, naj bi imel enake ugodnosti kar zadeva komunalne storitve kot tisti, ki stanuje v Murglah ali kje drugje v mestu. Lokalne vaške vodovode naj bi počasi prevzemale od krajevnih skupnosti komunalne organizacije mesta in potem skrbela za dobro vzdrževanje in tudi obnavljanje potrebnega. Sedaj namreč pri marsikem vodovodu ne obstajajo niti osnovni podatki in ko predsednik KS umre, ne ve nihče več točno kje teče vodovod. To naj bi bilo v bodoče bolj urejeno in tako zagotovljena komunalna tudi za prihodnost.«

Kako nameravate razdeljevati oziroma vlagati denar v okviru občine?

»Denar bomo usmerjali v vse legalno zgrajene soseske in ne le na področja usmerjene gradnje. Seveda bomo skrbeli tudi za sanitarno ogrožena področja. Če bi prišlo namreč do kake epidemije, ne bi bilo to le na področju ene ulice, ampak bi se to razširilo po celotnem mestu,« zaključuje inž. Srečo Zorn.

MILOVAN DIMITRIČ

V ORGANIZACIJAH ZVEZE KOMUNISTOV

AKTIVNE VSEBINSKE IN ORGANIZACIJSKE PRIPRAVE

Volilne konference — vsebinska podlaga za kongres

Članstvo Zveze komunistov v Ljubljani se v svojih organizacijah, vse od osnovne do občinske in mestne organizacije, aktivno pripravlja na volilne konference, ki naj bi bile v osnovnih organizacijah opravljene že v oktobru, na ravni občin in mesta pa dober mesec dni kasneje. V veliki večini osnovnih organizacij so uspešno opravili organizacijske priprave, evidentirali so člane za možne odgovorne funkcije v Zvezi komunistov, ponekod pa so pristopili tudi k izdelavi ocen družbenopolitičnih in samoupravnih družbenoekonomskih razmer.

Zavedati se moramo, da pomenijo volilne konference v osnovnih organizacijah ZKS izčrpano podlago tako za republiški kot zvezni kongres. Vloga Zveze komunistov, akcijska usposobljenost članstva, zavzetost v doseganju vsebinskih premikov položaja delovnega človeka v združenem delu, v razvoju krajevnih samouprave in interesnih dejavnosti v splošnem ljudskem odporu, so le tista najvažnejša vprašanja, na katere bomo skušali dati v ocenah in poročilih poudarjajoče odgovore.

OBDOBJE POMEMBNIH VSEBINSKIH PREMİKOV

V obdobju med dvema volilnima konferencama beležimo vsekakor pomembne vsebinske premike v izgradnji samoupravnega socialističnega sistema, v akciji in vlogi Zveze komunistov. Uresničevanje ustavnih določil, zakona o združenem delu, razvojnih usmeritev ob krepitvi vrst Zveze komunistov so sadovi prizadevanj, ki obvezujejo in zahtevajo trajno akcijo. Slehera osnovna organizacija ZK v temeljni organizaciji združenega dela mora zato prav na teh konferencah skrbno pretehtati svojo samoupravno organiziranost, kritično oceniti prizadevanja na področju samoupravne zakonodaje in še predvsem dohodkovnih odnosov ter razvoj programskih usmeritev TOZD, prizadevanja za povečanje produktivnosti dela itd. Skratka, volilna konferenca mora jasno odgovoriti na vprašanje, kaj je bilo do sedaj doseženega v preobrazbi družbenoekonomskih odnosov in v organizaciji združenega dela.

Kako poteka uresničevanje zakona o združenem delu v krajevnih skupnostih, kakšni so odnosi temeljnih organizacij združenega dela, delovnih organizacij in drugih samoupravnih skupnosti pri razvoju samoupravnih razvojnih usmeritev krajevnih skupnosti, kako se rešuje problematika družbenih dejavnosti v KS, so le ena izmed vrst vprašanj, na katere bodo iskale odgovor osnovne organizacije v krajevnih skupnostih. Seveda pa bodo morale prav slednje v prvo vrsto postaviti vprašanja, ki se nanašajo na politično aktivnost komunistov v družbenopolitičnem in samoupravnem življenju krajevnih skupnosti in še posebej v organizaciji Socialistične zveze. V prvo vrsto pač zato, ker se ponekod člani ZK kar ne morejo »znebiti« občutka svojih aktivnosti samo v osnovni organizaciji, aktivnosti v ostalih družbenopolitičnih in družbenih organizacijah pa se »izogibajo«. Prizadevanja v krajevnih skupnostih pa, kot vemo, lahko obrodijo sadove le takrat, ko tvorno in aktivno delujejo vse družbenopolitične in družbene sile v

KS. Prav zato mora biti delovanje komunistov prisotno v vseh organizacijah, ne pa, da se srečujemo nemalokrat z ugotovitvami, da osnovna organizacija sicer dobro deluje, Socialistična zveza kot frontna družbenopolitična organizacija pa ne. Ob takih ugotovitvah pa so seveda ocene o delovanju komunistov v krajevnih skupnostih vse prej kot spodbudne.

SESTAVA EVIDENTIRANIH ČLANOV ZELO DOBRA

Volilnim konferencam v osnovnih organizacijah bodo, kot smo že omenili, sledile volilne konference v občinah in nato še na nivoju mestne organizacije. Priprave na to konferenco v naši občini potekajo za sedaj po predvidevanjih. Zaključena je faza evidentiranja članov za možne odgovorne funkcije v organih Zveze komunistov. Žal še vedno šest osnovnih organizacij ni dostavilo popisnih listov, medtem ko so ostale, več kot 120 to svojo nalogo odgovorno opravile. Tako je po prvih ocenah od skupno 2500 članov, ki so povezani v občinsko organizacijo, evidentiranih prek 600. Zelo zadovoljiva je struktura evidentiranih članov, saj je med njimi tako precej žena, neposrednih proizvajalcev kot tudi mladih članov. To pa pomeni, da so se te naloge v osnovnih organizacijah lotili odgovorno.

To pa je hkrati tudi potrditev, da so se marsikje lotili uresničevanja načel kadrovske politike z edino pravilnim pristopom. Pravilnim pristopom, ker smo zelo radi kadrovali tudi v vrstah Zveze komunistov, tiste tovariše (tovarišice in mlajših že prej malo), ki so imeli že celo vrsto funkcij in zadolžitev, ali pa so, to velja še posebej za delovne organizacije, zasedali vodstvene položaje in potem seveda znali kaj hitro kritično ocenjevati njihovo aktivnost. S tem je navsezadnje »trpela« tudi aktivnost same organizacije, čeprav vemo, da je uspešno delovanje organizacije rezultat vseh komunistov. Naj ob tem, kot smo že v začetnih vrsticah omenili okrepitev vrst Zveze komunistov, na kratko spregovorimo še o sprejemanju v ZKS. Že sam podatek, da se je članstvo občinske organizacije v tem štiriletnem obdobju povečalo za več kot tretjino, pomeni ponovno potrditev in utrditev vloge Zveze komunistov v naši samoupravni socialistični družbi. Ureditev pač v tem smislu, ker smo uspeli s predhodnim usposabljanjem in zavestnim samoodločanjem okrepiti članstvo s precejšnjim številom predvsem mladih tovarišev in tovarišic. S tem pa Zveza komunistov lahko trajno uresničuje kadrovske politike na številnih področjih družbenopolitičnega delovanja.

Volilne konference bodo torej prinesle obračun nekega obdobja pomembnih vsebinskih premikov in uvrstitve Zveze komunistov, prinesli pa morajo še nekaj več. Na podlagi kritičnih ugotovitev tudi spoznanje, da se akcija nadaljuje in da bosta o njeni vsebini in obliki spregovorila tako republiški kot zvezni kongres v prihodnjem letu.

JANJA DOMITROVIČ

KAKO JE Z INDUSTRIJSKO GRADNJO V OBČINI

NALOŽBE, KI SE BODO OBRESTOVALE

Viška občina, ki je slovela, da nima toliko industrije kot npr. Šiška in da nima takšnih poslovnih središč kot so v občini Center, v zadnjem času ta sloves vedno odločneje demantira. Po vseh predelih občine je mogoče videti, da gradijo delovne organizacije nove tovarniške in industrijske objekte, v samem mestu pa rastejo tudi poslovni prostori in nove trgovine. Spremembe so znatne in očitne na vsakem koraku. Če bodo vse gradnje dovršene, to je okoli leta 1980, bo struktura viškega gospodarstva temeljito drugačna. Do leta 1980 bodo namreč delovne organizacije vložile na področju viške občine v nove industrijske obrate in hale, nova skladišča, poslovne prostore in trgovine več kot milijardo dinarjev.

»V zadnjem letu je velika intenzivnost gradnje na področju naše občine,« pravi načelnik oddelka občinske skupščine Vič-Rudnik za gospodarstvo JANKO ŠOLMAJER. »Tu ne gre le za pogovore in priprave ali razmišljanja in načrte brez osnove, tu so že konkretni začetki gradnje in tu ni dvomov o resničnosti načrtov.«

Tobačna tovarna Ljubljana gradi nove proizvodne prostore. Ta grad-

nja bo veljala kolektiv TTL okoli 300 milijonov. Tovarna Ilirija-Vedrog bo v tem času investirala preko 100 milijonov. S tem denarjem bodo v OZD Ilirija-Vedrog zgradili nove proizvodne prostore, novo svečarno, nove upravne prostore in prenovili ter modernizirali proizvodno halo TOZD Vedroga na Lavrici.

Prišlek v občini je Kartonažna tovarna Ljubljana. Ta tovarna si bo zgradila nove proizvodne in skla-

dišne prostore na Brdu. Kartonažna tovarna ima sedaj svoje prostore v občini Center, vendar tam nima več možnosti širjenja, ker ni več prostora. Zato se bo postopno selila iz občine Center na Brdo.

Prišlek v občini je tudi Kemofarmacija. Njeni prostori so v katastrofalnem požaru pred časom pogoreli in sedaj bodo zgradili nove moderne. Odločili so se za lokacijo na Viču. Tam bodo zgradili nove proizvodne, skladiščne in upravne prostore.

V Podpeči pripravljajo vse za gradnjo novega obrata IMP. IMP TOZD SKIP seli del svoje dejavnosti oziroma proizvodnje v Podpeč. Zato bodo tam zgradili nove prostore.

Na gradnjo novih delovnih prostorov se pripravljata na Viču tudi delovna organizacija Varnost in Meha-

nografski center. Trenutno je v izdelavi tudi idejni dokument za novo varno, ki jo namerava graditi livarna Liga iz Galjevice, ki dela v sklopu IMP. Novo livarno bodo gradili v industrijski coni na Viču.

V letošnjem letu pa nadaljuje tudi z investicijami v nove proizvodne obrate SGP Grosuplje. S gradnjo centralno skladišče in park. Ta investicija teče že dve leti, bo kmalu uspešno zaključena.

NOVI TRGOVSKI PROSTORI

V občini Ljubljana Vič-Rudnik se pripravljajo in podrobno razvijajo in načrtujejo nove poslovne in trgovske prostore Agrotehnike. Novi prostori Agrotehnike bodo načrtu stali na koncu Tržanske dolgega mostu. S tem bo omogočen lahek dostop in parkiranje, možen bo tudi dovoz po obvoznici z vse strani brez nepotrebnega vožnje po mestnih ulicah. Tako bo ta center dostopen ne le Ljubljancem, temveč zlahka tudi vsem kupcem iz drugih slovenskih krajev.

Novo veleblagovnico bo gradila Viču tudi kranjski Merkur. S gradnjo se bo ponudba blaga, ki sedaj ni slaba, še bistveno izboljšala in bo tako za preskrbo občanov zaslugi kranjskega Merkura še bolj poskrbljeno. Nova blagovnica je pomembna pridobitev za trgovsko mrežo na Viču.

V okviru srednjeročnega programa bo zgrajenih tudi vrsta trgovin. Sedaj v septembru bodo Murglah odprli novo trgovino. Gradnjo nove trgovine pa pripravljajo tudi na Rudniku, v naselju Grah, v Kozarjah in Notranjih Grah. Načrti za te trgovine so že v izdelavi.

Intenzivno tečejo tudi priprave za začetek gradnje novega trgovskega središča, takšnega kot ga srečujemo v vele mestih. Novi trgovski poslovni center naj bi bil gotovo do leta 1980. Zgradili ga bodo na Langusovi ulici. Ta center bo dvoma eno najpomembnejših trgovskih poslovnih središč v Ljubljani. Ta poslovni center je že danes delovnimi organizacijami veliko nimanje.

Z gradnjo vseh teh industrijskih poslovnih in trgovskih objektov se bo podoba občine Vič-Rudnik postopoma spreminjala, vse te naložbe pa bodo njo in zagotavljajo razvoj.

M. DIMITRIČ

Zgornji posnetek je napravil naš sodelavec Lado Čuk z »dolenjske« strani Gruberjevega kanala. Dela na Karloškem mostu napredujejo

OB RAZPRAVAH O MESTNEM, OBČINSKEM IN KRAJEVNEM STATUTU

NAMESTO DOPOLNIL NOVA CELOTA

Predsednik občinske statutarne komisije Vinko Kastelic o dopolnilih statutarov

V občini bomo imeli v kratkem nov statut, čeprav je sedanjí star komaj tri leta. Za spremembo statutu smo se odločili v celotni republikí zaradi nekaterih nadvse pomembnih sprememb v našem sistemu od leta 1974, ko so bili sprejeti sedanjí statuti. Ker je naš družbeni razvoj izredno dinamičen, je takšna sprememba razumljiva in upravičena. Kaj se je v bistvu spremenilo v treh letih, da je potrebno sprejeti novo občinsko »ustavo«?

Sedaj veljavni statuti so bili sprejeti v občinah v letu 1974 istočasno kot ustava. Tedaj še zato ni bilo nikakršnih praktičnih izkušenj kako bo delo-

val novi delegatski sistem. Sedaj takšne izkušnje obstojajo in na osnovi teh izkušenj so grajene spremembe v sistemu samem in uzakonjene v statutih.

Druga novost v tem času pa je zakon o združenem delu. Ta je tako korenito posegel na vsa področja družbenoekonomskega življenja, da je nujno potrebno tudi v občinski statut vgraditi elemente, ki jih prinaša v naš sistem novosprejeti zakon o združenem delu.

Sprememb pa so se v občini lotili tudi zaradi nekaterih drugih novih zakonov in predpisov. Brez

dvoma pa na spremembo vplivajo najnovejše teoretične ugotovitve in dosežki, posebej v študiji tovariša Edvarda Kardelja in pa najnovejši sklepi sprejeti v ZKJ.

Kakšne konkretne novosti prinaša novi statut? O tem smo se razgovarjali s predsednikom statutarne komisije občinske skupščine Ljubljana-Vič-Rudnik VINKOM KASTELICEM.

»Kateri se sprašujejo, čemu sprememb enostavno ne vnesemo kot amandmaje oziroma dopolnitve ali enostavno kot spremembe v statut. Mislim, da je vsega novega preveč in da zato vnašanje in dodajanje ni primerno. Prevladalo je mnenje, da je potrebna nova redakcija, ker je treba vnesti toliko novih določb in zato bomo sprejeli nov statut, ki ga pripravljamo sedaj. Tako bo statut enovita celota.«

Kakšne konkretne novosti bodo?

»Nove določbe bodo na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite. Statut bo usklajen z novosprejetima zakonoma o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. V statut smo vnesli tudi določbe nove pravosodne zakonodaje.«

Za kaj gre v novi pravosodni zakonodaji?

»Vnesene so določbe o sodiščih združenega dela in njihovih pristojnostih, pa tudi novosti s področja reorganizacij rednih sodišč. Poslej bomo namreč imeli temeljna sodišča in enote temeljnih sodišč. Sedanja občinska sodišča bodo enote, temeljnih sodišč pa bo v republiki le osem. To je v skladu s prenašanjem pravosodja bliže bazi.

Vnesti smo morali tudi nove določbe o družbenem varstvu samoupravnih pravic in družbeni lastnini. To so določila, ki pooblaščajo občino, da sprejme posamezne ukrepe v delovnih organizacijah. Pri tem gre za to, da bodo imele občine posledj možnosti ne le uvesti v skrajnem primeru prisilno upravo, temveč že prej poskušati rešiti položaj s posameznimi gospodarskimi ukrepi ali odstranitvi posameznikov itn. Občine bodo imele posledj tudi naloge nadzora nad zakonitostjo dela v delovnih organizacijah,« razlaga Vinko Kastelic.

Tudi občinski zbori bodo doživeli nekatere spremembe...

»Kmetje bodo imeli poslej posebno delegacijo za zbor združenega dela. Samoupravne interesne skupnosti bodo odslej tudi s statutom, ne le po zakonu vključene v občinski skupščinski sistem.

Spremembe bodo tudi pri volitvah delegatov za mestno skupščino. Novi sistem bo poudaril in »uzaknil« tudi s statutom koordinativni značaj mesta in ne instančni. Skupin delegatov za mestno skupščino ne bo več. Funkcijo pošiljanja delegatov v mestne zbore bosta imela poslej občinska zbora, torej zbor krajevnih skupnosti in zbor

združenega dela. Oba mestna zbora bosta tako voljena iz baze in bosta potem skozi občinska zbora delegirana v mesto. Za sprejem važnejših sklepov bo potrebno v mestni skupščini soglasje vseh občin oziroma njihovih delegacij in ne bo več sistema preglasovanja. V mestu bo tako praktično deloval zbor ljubljanskih občin.«

Kako bodo razdeljene pristojnosti zborov?

»Manj bo sestajanja vseh skupaj. Druženopolitični zbor govori o politiki, ostala zbora pa bosta delala samostojneje. O prisilni upravi bo npr. odločal zbor združenega dela sam. Seveda pa, če bi želel kateri od drugih zborov še posebej razpravljati o posameznem vprašanju, bo imel možnosti za to. O planu bodo razpravljali vsi. Le najprej bodo odlašale razprave glede želja posameznih KS v okviru zbora KS in potem bodo o tem razpravljali vsi. O upravljanju cest bo npr. razpravljali tudi zbor KS.«

Posebno mesto ima brez dvoma plan!

»Določila o planiranju upoštevajo zvezni zakon in načelo, naj sodelujejo v planiranju vsi subjekti od krajevne skupnosti naprej. Pomembno bo seveda sporazumevanje. Organi bodo dolžni po novem tudi posredovati odgovore na vse pripombe, izvršni svet pa bo imel stalno nalogo, da tekoče poroča o izpolnjevanju plana, kot tudi o programih. Sklenili smo tudi v bodoče obdržati dvofaznost, to pomeni najprej osnutek in potem predlog.«

Bo kako določilo o družbenih svetih, ki na ravni republike že obstajajo?

»Vnesli smo tudi določila o družbenih svetih, ki imajo posvetovalne pristojnosti namesto dosedanjega neformalnega političnega aktiva. V teh družbenih svetih bodo sodelovale vse strukture od politike in OZD do znanosti, kulture in kmetov, skratka podobno kot v republiki. V statutu nismo določili števila svetov, ki jih občinska skupščina ustanovi z odlokom, mislim pa da bo šlo predvsem za dva: svet za družbenoekonomska vprašanja in politična vprašanja.«

In siceršnji novi odnosi do mesta?

»Mestni statut bo reševal skupne interese. V mestni pristojnosti bodo tiste dejavnosti, ki so posebnega pomena kot npr. komunala, ki služi mestu kot celoti in tiste gospodarske dejavnosti, ki so važne za vse prebivalce mesta, to je npr. elektrika, trgovina, prometne organizacije itd. Pobude o sodelovanju ali skupnih akcijah, ki so jih doslej dajale KS direktno mestni skupščini oziroma njenim zborom, bodo pa poslej šle najprej skozi občinske zборе in potem preko njih v mesto,« je dodal še nekaj o novostih v statutu Vinko Kastelic.

MILOVAN DIMITRIĆ

MILOVAN DIMITRIĆ

POTEK JAVNIH RAZPRAV O OSNUTKIH STATUTOV V NAŠI OBČINI

Smo v času poteka javnih razprav o osnutku statuta občine, mesta Ljubljane in statutih krajevnih skupnosti. V ta namen je v skladu s sklepom skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik občinska statutarnopravna komisija pripravila Osnutek statuta občine Ljubljana-Vič-Rudnik, ki ga je obravnavala občinska skupščina na seji dne 14. septembra 1977 in ga posredovala v javno razpravo — prav tako pa je obravnavala Osnutek statuta mesta Ljubljane. Ob tej priliki naj povemo, da je statutarno-pravna komisija pri svojem delu posvetila posebno pozornost novostim, ki jih prinaša zakon o združenem delu, zakon o družbenem planiranju, celotna zakonodaja s področja pravosodja ter še posebej analizam delegatskega sistema.

Za uspešno vodenje javne razprave in pravočasno zaključitev le-te je bila imenovana v občini posebna operativna skupina. Kot prvo pa je občinska konferenca SZDL Ljubljana Vič-Rudnik organizirala poseben seminar v obliki inštruktaže za vse člane, ki bodo vodili ali spremljali javno razpravo o statutih v KS, to je za člane operativne skupine, predsednike svetov KS, vodje splošnih delegacij, predsednike krajevnih konferenc SZDL, člane občinske in mestne konference SZDL, zadolžene za posamezne krajevne skupnosti ter seminar za uvodničarje v temeljnih organizacijah združenega dela.

Istočasno z razpravami v KS, kamor se vključujejo vsi odločujoči krajevni faktorji in temeljnih organizacijah združenega dela pa potekajo razprave tudi v organih občinskih družbenopolitičnih organizacij in društev ter v samoupravnih interesnih skupnostih. Celotna razprava o osnutkih statutov bo potekala do 15. oktobra 1977.

Tej prvi fazi bo sledila faza zbiranja in sistematiziranja zbranih pripomb iz javne razprave ter proučitev predlogov, pripomb in stališč, za kar sta zadolženi občinska statutarno-pravna komisija in komisija za statut mesta Ljubljane. Ocena javne razprave in oblikovanje stališč do predlogov in pripomb iz javne razprave bo podana na razširjeni seji občinske konference SZDL, predvidoma 3. novembra letos. Nato bo občinska statutarno pravna komisija pripravila predloge sprejetih pripomb in jih vgradila v besedilo statuten ter pripravila obrazložitev odklonjenih pripomb — rok do 10. novembra. Memna komisija za statut pa bo do 15. novembra uskladila predloge pripomb na besedilo statuta mesta z besedili statuten občin.

Do 15. decembra letos je predviden sklic seje občinske in mestne skupščine in na njej sprejem predlogov sprememb in dopolnitev statuta občine in mesta, sprejem statutov krajevnih skupnosti na seji Zbora delegatov KS pa je predviden do 31. decembra 1977.

**OSNUTEK PREDLOGA
DRUŽBENEGA
DOGOVORA
O ŠTIPENDIJAH
V JAVNI RAZPRAVI**

Med šolskim letom se kaj rado zgodi, da nastopijo težave, ki prizadenejo predvsem štipendiste same, ko sredstva za štipendije postajajo nezadostna in je potrebno ukrepati. Priča takšnim težavam smo bili lani, ko so družbenopolitične organizacije storile vse ukrepe, vendar zaradi nekaterih administrativnih težev vsi ukrepi niso bili zadovoljivo dogovorjeni. Prav sedaj pa prihaja v javno razpravo osnutek družbenega dogovora o štipendijski politiki, od katerega vsi pričakujemo mnogo, da ga želimo, da bi s tem dogovorom skušali obvezovati vse podpisnike, da ga izvršujejo v polni meri. Sam družbeni dogovor bo sicer začel veljati šele jeseni naslednjega leta, zato pa je treba vse predloge, pomenke in pripombe v času javne razprave kar najbolj pretehtati. Družbeni dogovor o štipendijski politiki mora zagotavljati enake možnosti šolanja za vse dijake in študente kot tu²¹ za izvajanje načrtno kadrovske politike.

V Ljubljani je bilo lani podeljenih skupno 1181 kadrovskih štipendij (kar sploh ni realen odraz kadrovskih potreb) ter 1548 socialnih štipendij, kar pa je za področje vseh petih ljubljanskih občin premalo. Tako občinske kot tudi mestna konfe-

ljamo, da delovne organizacije še vedno niso pokazale pravega interesa za načrtno kadrovsko politiko in štipendiranje, kar bolj tolaži se z dejstvom, da mladi radi ostanejo v Ljubljani po končanem šolanju. Na to pa se že vežejo problemi v manj razvitih področjih, kjer so sredstva za štipendiranje na razpolago, ustreznih kadrov pa ne dobijo. To pa seveda povzroča tudi niz nepravilnosti v zvezi s solidarnostnim prelivanjem sredstev.

Novi družbeni dogovor o študentski politiki v celoti ne bo rešil študentske politike, saj bi se moral ustrezno povezovati še s kadrovsko politiko, zakonom o planiranju in družbenim dogovorom o zaposlovanju. Šele s tem bi namreč ustvarili enotnejši sistem študentskega planiranja.

OBISK ZAGREBŠKEGA VELESEJMA

Tudi letos je izvršni svet občinske skupščine organiziral za predstavnike delovnih kolektivov, predvsem s področja gospodarstva že tradicionalni obisk zagrebškega velesejma. Ob tej priložnosti so si ogledali razstavne prostore ne-

katerih naših delovnih organizacij, ki uspešno sodelujejo na tej največji jugoslovanski razstavi že vrsto let. Obisk pa so izkoristili tudi kot tovariško in delovno srečanje.

Nas sodelavec Lado Čuk je zgornji posnetek napravil na Rakitni ob praznovanju krajevnega praznika te krajevne skupnosti. Kljub poletni vročini se ga je udeležilo več sto krajanov in obiskovalcev Rakitne.

DELA NA ELEKTROENERGETSKEM PRENOSNEM OBJEKTU DV 380 KV LJUBLJANA — DIVAČA

V POLNEM RAZMAHU

O vsesplošni energetski problematiki v svetu in doma, še zlasti pa v naši republiki, o gradnji velikih in pomembnih elektroenergetskih objektov, ki se gradijo v Sloveniji (nuklearna elektrarna Krško, termoelektrarna Šoštanj IV, hidroelektrarna Formin, prenosno omrežje 380 kV), o ogromnih naporih celotnega gospodarstva Slovenije, da se ustvari solidna in kakovostna energetska baza za nadaljnji srednjeročni gospodarski razvoj, je moč slišati in brati v sredstvih javnega obveščanja domala vsak dan.

Tudi o izgradnji elektroenergetskega prenosnega omrežja najvišje napetosti — 380 kilovoltov, ki bo v obliki zanke preko vse Jugoslavije

povezoval vse večje proizvodne in potrošniške centre vseh republik v Jugoslaviji, omogočil priključitev elektrarn z agregati velikih moči, omogočil prenos električne energije iz centralnih in vzhodnih področij Jugoslavije za zahod, tj. v energetsko deficitna področja Slovenije in Hrvatske, kakor tudi o izredno velikih težavah pri realizaciji tega gigantskega projekta, tako kar zadeva zagotovitev zadostnih finančnih sredstev, kot v pogledu precejšnjih kasnitev in rokov za pričetek obratovanja, je informacij kar precej.

Le malo občanov naše občine pa ve, da dobršen del slovenske 380 kV mreže poteka prav preko ozemlja naše občine in to na odseku med Orlami in Lavrici preko Ljubljanskega barja in preko Krima ter Rakitne. To je del južnega dela 380 kV zanke Jugoslavije, torej del slovenske 380 kV mreže, ki poteka od Sotle do Krškega, se nadaljuje preko Maribora, Podloga do Ljubljane (Beričevo) in del 380 kV daljnovega Ljubljana—Divača—slovensko hrvaška meja — (Rijeka), kjer se slovenska trasa zaključuje. To naj bo le nekaj splošnih uvodnih informacij, ki naj skušajo pojasniti mimoidočim ob cesti Ljubljana—Zagreb, voznikom po »Ižanski« in izletnikom Iškega Vintgarja, Krima in Rakitne, zakaj že dobro leto dni številni delavci vrtajo in kopljejo v globine »marosta«, zakaj neusmiljeno poje žuga in sekira v krimskih in rakitniških gozdovih, zakaj se vozijo tone in tone materiala po dosedaj le gozdarjem, lovecem in ljubiteljem narave poznanih kolovozih in poteh, zakaj od Besnice do Lavrice in preko barja ter Rakitne in Krima kot gobe po dežju rastejo v višino jekleni kolosi.

Naj ne bo odveč še nekaj podrobnejših podatkov o tem, za Slovenijo in Jugoslavijo tako pomembnem elektroenergetskem prenosnem objektu.

Do konca junija tega leta so bili objekti severnega dela 380 kV zanke Slovenije dograjeni ter so tehnično pripravljeni in sposobni za obratovanje. Rok izgradnje 380 kV daljnovega od razdelilne transformatorske postaje Ljubljana v Beričevem do elektroenergetskega vozlišča v Divači ter od tu dalje proti Reki pa konec leta 1977.

Trenutno stanje del na tem 120 km dolgem gradbišču zagotavlja, da bodo dela do postavljenega roka zanesljivo končana, odsek daljnovega med Ljubljano in Divačo, katerega dobršen del poteka po območju naše občine, pa bo

nared že prej, tj. oktobra letos. Te dni se zaključujejo dela pri postavljanju stebrov na tehnično najbolj zahtevnem odseku trase, tj. preko Ljubljanskega barja. Vseh 196 stebrov med Ljubljano in Divačo, ki so skupaj težki preko 1.800 ton, so pripravljeni za montažo jekloaluminijastih vodnikov, ki je prav te dni pričela na področju naše občine pri Pikovniku in se nadaljuje preko Rakitne in Krima v Ljubljansko kotlino.

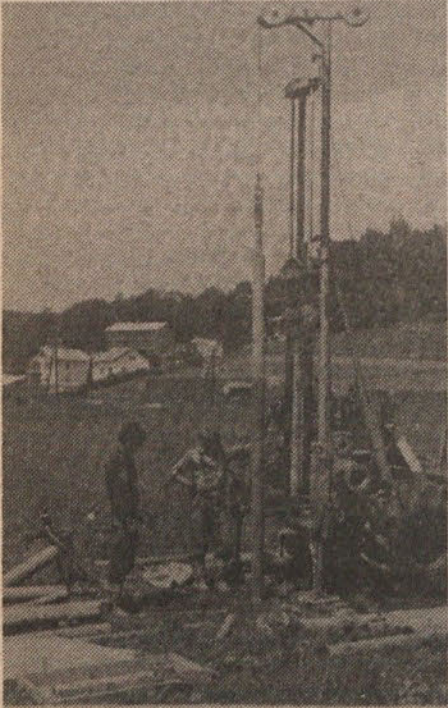
Celotno investicijskotehnično dokumentacijo za objekt je izdelal Inženirski biro Elektroprojekt iz Ljubljane, vsa dela pa izvaja priznana in specializirano podjetje Dalekovod iz Zagreba. Investitor objekta so Soške elektrarne iz Nove Gorice.

Dolžina trase na območju naše občine je 21 km, kar znaša 27 odstotkov dolžine trase med Ljubljano in Divačo, na kateri je vgrajenih 53 stebrov.

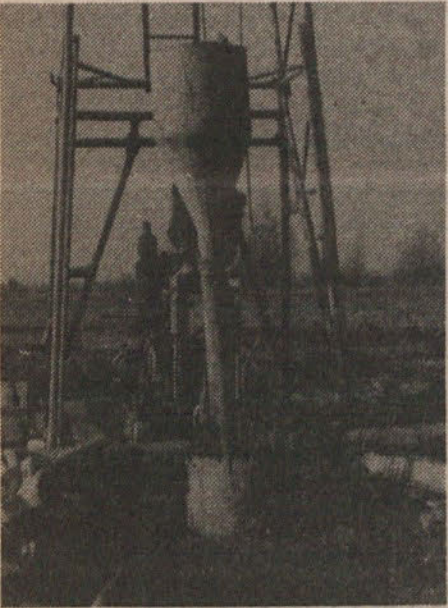
Delo na terenu se je pričelo v marcu 1976, medtem ko sega pričetek izredno obsežnih in zahtevnih pripravljalnih del že v leto 1973. Prav na področju barjanskih tal smo se srečali z največjimi težavami, saj je bilo potrebno 8 stojnih mest temeljiti na pilotih zaradi izredno slabe nosilnosti tal. Težavnost dela na barju je v tem prispevku nemogoče opisati, saj so se vsi soudeleženi pri tej gradnji, od Geološkega zavoda, Dalekovoda in investitorja, vsakodnevno srečevali z novimi neznankami in težavami. Pri vsem tem ni manjkalo tudi strpnosti naših občanov — lastnikov zemljišča in vseh temeljnih organizacij, kajti le ob vsesplošnem medsebojnem sodelovanju in razumevanju je bilo moč izvršiti obilico zemeljskih, gradbenih in gradbeno-montažnih del. Posebno uspešno sodelovanje je bilo vzpostavljeno med investitorjem in gozdno gospodarskimi organizacijami na tem odseku trase z GG Ljubljana in Rast, saj je bil prav posek gozda na področju Krima in Rakitne najboljše nešči posel pri pripravljalnih delih. Posekati je bilo treba nič manj kot 35 ha gozda.

Objekt prehaja v zaključno fazo del — elektromontažo, ki bo zahtevala še niz naporov vseh sodelujočih pri pripravi trase za vlačenje vrvi, to je pri prehodu preko cele vrste križanih objektov, ki so prav v okolici Ljubljane najštevilnejši. Uspešnost dosedaj opravljenih del je porok, da bodo tudi še preostala dela kvalitetno opravljena ter bo v jeseni letos objekt pripravljen za obratovanje in kot tak sposoben za prenos prepotrebne električne energije.

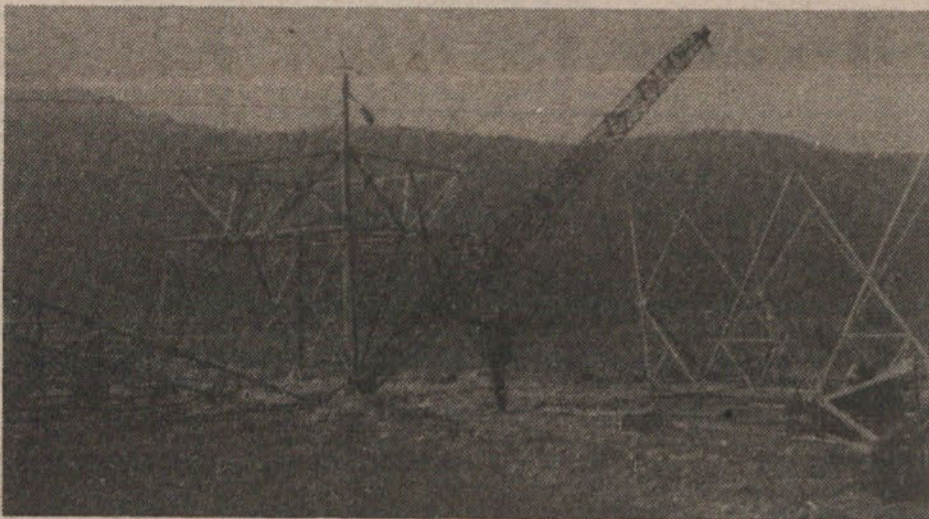
DIPL. ING. JANEZ KERN

Preizkusno vrtnanje pri Lavrici v avgustu 1976

Betoniranje pilota na Ljubljanskem barju

Sestavljanje jeklene konstrukcije na stebri 50 pri Strahomerju

NOVA DELOVNA ZMAGA V HORJULU

Potem ko je delo na novem kanalizacijskem omrežju v Horjulu domala od vsega začetka potekalo neovirano, brez večjih zastojev, so se te dni že pokazali prvi rezultati. V sklopu izgradnje prve faze tega omrežja je bila namreč dograjena nova čistilna naprava, ki po svojih zmogljivostih in kakovosti (vrši namreč avtomatsko in biološko čiščenje), sodi med najmodernejše tovrstne naprave pri nas. Le-ta je — skupaj z drugimi deli, ki so bila vključena v prvo fazo — stala ca. 4,5 milijona dinarjev, pri čemer so občani Horjula in Ljubogojne prispevali ca. 1,2 milijona, gospodarske organizacije in družbene skupnosti ca. 1,5 milijona, ostalo pa izvajalec del — podjetje »Kanalizacija« iz Ljubljane.

Seveda pa delež občanov pri gradnji tega projekta ni zajemal zgolj finančnega prispevka; le-ti so z veliko razumevanja odstopili v trenutno uporabo tudi zemljišče, kjer so potekala dela, prostovoljno odklanjali odškodninske zahteve in tako ali drugače tvorno sodelovali pri reševanju problemov, ki so se porajali ob gradnji. Pričakovati je, da bodo občani tolikšno razumevanje pokazali tudi pri nadaljnji gradnji — pri drugi fazi del na kanalizacijskem sistemu — kajti le tako bo celotno delo opravljeno uspešno in v predvidenem času.

B. VRHOVEC

VIŠEK POSOJILA REŠUJE ZAMAŠEK

Viški občani lahko sedaj že vidijo del rezultatov svoje obširne in dobro izvedene akcije ob vpisovanju posojila za ceste. Presežek vpisa posojila bo namreč omogočil rešitev nekaterih težav z urejanjem cest, katerih stanje je pereče že dalj časa, sedaj pa se nekatera dela financirana iz presežka že izvajajo. Tako se bo položaj bistveno izboljšal, tako na Viču kot v Ljubljani kot celoti. Zakaj? Dela, financirana iz presežka, so ljubljanskega pomena, saj predstavljajo obvoznice, ki bodo odmašile nekaj najtesnejših ljubljanskih prometnih zamaškov.

Kaj bo novega na Viču zgrajenega s presežkom vpisa posojila za ceste? Vič je dobil za izgradnjo cestne strukture, ki ima pomen za celotno mesto in za občino samo, pet starih milijard.

Vprašanje Večne poti je aktualno že dolga leta, saj tamkajšnji prebivalci požirajo prah, številni obiskovalci

živalskega vrta prav tako, cesta pa je zaradi značaja obvoznice z Viča v Šiško vedno večjega pomena in zato tudi vedno bolj obremenjena, čeprav sploh ni primerna za tako gost promet. Večna pot bo do konca leta končana, tako so vsaj sedanja predvidevanja. Marsikaj je odvisno od vremena, saj so dela že v teku, delno pa se je izvedba projekta zavlekla zaradi dopolnitve projekta glede ureditve parkirišč pred Živalskem vrtom.

Izvedba projektov od Rožne doline do Živalskega vrta, ki jih izvaja Komunalno podjetje Ljubljana bo veljala 2,5 milijona dinarjev. V tej ceni pa ni všteta ureditev parkirnih prostorov pred Živalskim vrtom, ki pa so nujno potrebni v zadostnem številu. Večno pot pa so začeli urejati tudi že v občini Šiška, kjer je drugi del te ceste, ki bo, ko bo rekonstruirana in asfaltirana, postala pomembna obvoznica z Viča v Šiško in obratno in bo tako razbremenjena Prešernova kot tudi Titova cesta.

Kmalu most čez Mali graben

Iz sredstev viška posojila za ceste urejajo na Viču tudi južno povezavo cest in sicer Jurčkove poti preko Ljubljane. Most preko Malega grabna je začel graditi Gradis. Most preko Ljubljane je trenutno šele v začetni fazi, saj pa je pri L. UZ naročena lokacijska dokumentacija. Ta povezava bo pomenila razbremenitev obstoječega cestnega omrežja na južnem delu Ljubljane.

Rdeča luč za Prulski most

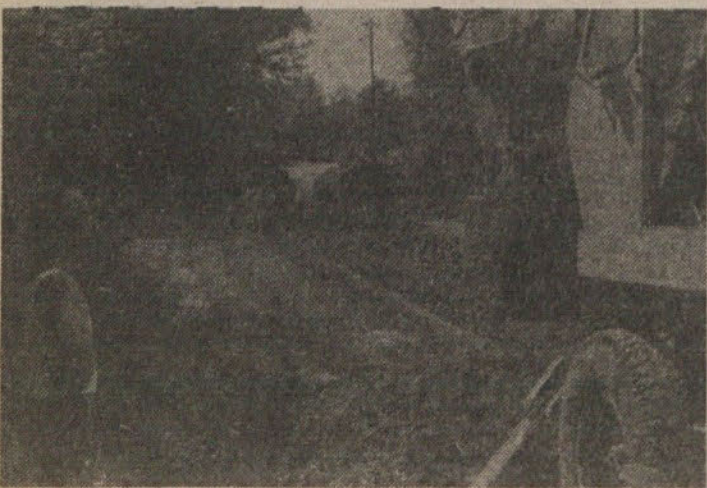
Z nekoliko zamude so iz teh sredstev viška posojila začeli graditi tudi Prulski most. Dela pa sedaj napredujejo izredno hitro, hitreje kot je bilo načrtovano. Predvidevajo, da bodo dela gotova prihodnji mesec in da bo 15. oktobra že stekel promet po mostu. Prulski most bo namenjen prometu z osebnimi in lažimi vozili.

In podvoz na Gregorinovi!

Cestni podvoz v trasi Gregorinove ceste bodo tudi urejali iz sredstev viška posojila za ceste. Uresničitev tega načrta pa je vezana na načrt Tržaške ceste. Pri urejanju tega se je potrebno dogovoriti tudi z Železniškim gospodarstvom in uskladiti istočasno gradnjo tega podvoza s podvozom v trasi Erjavčeve ceste. To usklajevanje je nujno zaradi tega, da bo istočasno urejen enosmerni železniški promet.

Iz sredstev viška posojila bo torej zgrajenega na Viču precej, to pa bo zagotovilo lažji in hitrejši promet skozi mesto v celoti, rešeni pa bodo tudi že dolga leta pereči problemi posameznih predelov viške občine.

M. DIMITRIČ

Večna pot danes

Dela na mostu čez Mali graben

Prulski most bo kmalu odprt za promet

ZNANI SO ŽE POLLETNI REZULTATI GOSPODARJENJA

UGODNO BI LAHKO BILO UGODNEJŠE

Viško gospodarstvo se lahko v letošnjem prvem polletju pohvali s kar ugodnimi rezultati, čeprav je tudi res, da so nekateri pokazatelji slabši kot pa so bili načrtovani. Posebej razveseljevi so podatki, da je količinska proizvodnja v primerjavi z lanskim letom oziroma njegovo prvo polovico višja kar za 27,8 odstotka. Ti podatki povedo, da je viško gospodarstvo preseglo republiško povprečno povečanje kar za 17,2 indekssne točke oziroma da je rast viške količinske proizvodnje v primerjavi z ljubljansko za 9,6 indekssne točke večja.

Pogoji gospodarjenja, ki so značilni za celotno Slovenijo, pa so v veliki meri značilni tudi za viško gospodarstvo, vendar niso tako pereči kot so v slovenskem merilu, saj so viške delovne organizacije uspele številna negativna gospodarska gibanja zavreti oziroma spremeniti usmeritev v mislu dogovorjenih planov.

Pereči problemi, ki so značilni tudi za viško gospodarstvo, so predvsem v pešanju reproduktivne sposobnosti gospodarstva, povečanju inflacije in nadaljnjem pritisku na rast cen, v hitri rasti uvoza in povečevanju zalog ter zaostajanju porasta produktivnosti za načrtovanim porastom. Slednja problema v viškem gospodarstvu nista tako očitna kot v drugih občinah in slovenskem merilu.

Viško gospodarstvo je zaradi nove klasifikacije dejavnosti iz panoge industrije izgubilo letos Tehniško založbo, pridobilo pa tri nove OZD: Liga, Tekstilka in KIP, kar se bo seveda odrazilo kot skok v panogi industrije in padec v panogi obrti, vendar se v globalu na ravni občine ne bo spremenil položaj.

Gotovih izdelkov je v letošnjem prvem polletju za 22 odstotkov več kot lani. Vendar imajo le v treh delovnih organizacijah od 25 (toliko jih je zajetih v karakterističnem poročilu) dvomesečno proizvodnjo na zalogi, v treh pa enomesečno. V vseh ostalih pa so zaloge manjše kot je povprečna mesečna proizvodnja.

Kje je treba iskati vzroke za rast proizvodnje? Ni le višja produktivnost, temveč je večja proizvodnja odmev povečanega popraševanja na domačem in tujem tržišču. Res je, da so letošnji skokoviti podatki tudi posledica lanskega težkega položaja v prvem polletju, ko je bilo celotno slovensko gospodarstvo v slabšem položaju. Največji porast proizvodnje so dosegli v KIP — za 120 odstotkov, v Elektrooptiki — za 107 odstotkov in Ljubljanskih opekarnah — za 64 odstotkov. Razveseljevi podatki pa so doseženi tudi v »velikanih«, to je Iliriji — Vedrog, kjer je za petino več narejenega, v Hoji za tretjino, enako v Tovilu, spodbudni porasti so tudi v ostalih večjih delovnih organizacijah.

Manj veseli so podatki, da je v občini še vedno pet delovnih organizacij, ki poslujejo z izgubo. Izguba je v drugem trimesečju sicer za četrtno manjša kot v prvem, vendar znaša še vedno skoraj 13 milijonov dinarjev. Od tega odpade levji delež na Iskra iz Horjula (skoraj osem milijonov) in na Hojo — TOZD Galanterija. Ti delovni organizaciji sta tudi najbolj kritični, saj se je pri njiju izguba v drugem trimesečju znatno povečala, namesto da bi se

zmanjšala. V Ljubljanskih opekarnah pa so uspeli izgubo zmanjšati za več kot 70 odstotkov in se tako že približujejo rentabilnosti.

V drugem trimesečju pa so izgubo odpravili in sedaj poslujejo rentabilno v 10 delovnih organizacijah. Ti podatki kažejo na izboljševanje položaja, posebej še v primerjavi z lanskim letom, ko je v prvem polletju poslovalo z izgubo kar 40 delovnih organizacij, izguba pa je dosegla 122.695 dinarjev.

Viško gospodarstvo se je letos intenzivneje vključilo v blagovno menjavo s tujino. Vrednostni obseg menjave je bil večji za več kot polovico, tako na račun uvoza, ki je višji za 57,7 odstotka kot izvoza, ki je večji za 52,8 odstotka. To pomeni, da je uvoz naraščal hitreje kot izvoz, vendar Vičani še vedno pokrivajo uvoz z izvozom, še celo presega go ga za 36,7 odstotka.

Lani pa je bilo to preseganje uvoza z izvozom višje in se je torej tudi v viškem gospodarstvu pojavila enaka težnja kot v celotnem slovenskem gospodarstvu: nesorazmeren porast uvoza v primerjavi z izvozom. Največji uvozniki so Igo, Ilirija-Vedrog in Iskra Elektrooptika, ki so uvozili 70 odstotkov vsega, kar so uvozili na Viču. Največji izvoznik pa je Iskra Elektrooptika, ki je sama izvozila polovico vsega izvoza, v dežele v razvoju pa je izvozila 87 odstotkov vsega tja usmerjenega izvoza.

Viško gospodarstvo je tudi v letošnji prvi polovici leta ostalo odvisno v veliki meri od uvoza s konvertibilnega področja, saj so s klirinskega področja uvozili le za dva odstotka, iz dežel v razvoju pa nič od skupnega uvoza v vrednosti skoraj sedmih milijonov dolarjev. Izvoz pa je znašal istočasno 9,4 milijona dolarjev. Izvozna usmeritev je ugodna, saj se je izvoz v dežele v razvoju povečal za 2,2-krat in predstavlja več kot polovico vse izvožene vrednosti. Temu sledi izvoz na konvertibilno področje — približno tretjina vsega, ostalo pa odpade na izvoz na klirinsko področje. Izvoz na klirinsko področje je padel za petino. Največji izvoznik je industrija, nekaj pa še kmetijstvo in trgovina.

Zaposlovanje v viškem gospodarstvu zaostaja za načrtovanjem, saj je poraslo le za 1,7 odstotka, namesto za 2,1 odstotka. Nove zaposlitve so predvsem posledica povečane obsega proizvodnje in organizacijskih sprememb.

Osební dohodki v negospodarstvu so v tem času naraščali počasneje — višji so realno le za 2,7 odstotka, vendar je še vedno povprečni osebni dohodek v negospodarskih delovnih organizacijah višji kot v gospodarstvu, saj znaša 5545 dinarjev. Izgube v negospodarstvu so za pol manjše kot lani in znašajo 7,5 milijona din. Celotni prihodek pa je porasel v negospodarstvu za 41 odstotkov in je torej presegel za 12 indekssnih točk doseženo rast v gospodarstvu.

Rezultati so nasploh ugodni, vendar z njimi v delovnih organizacijah še ne morejo biti zadovoljni. Zato bo treba dosledneje uresničevati sprejeto resolucijo o družbenoekonomskem razvoju Slovenije za letos.

MILOVAN DIMITRIČ

NAŠ OBČAN CIRIL STANIČ O STANJU NAŠIH CEST IN ULIC

CESTNE ZAGATE

Cestno prometne težave ostajajo kljub zmerenim in pospešenim letnim vlaganjem vedno bolj pereče. Nadaljnji — nesluteni razvoj avtomobilizma, polarizacija oziroma razseljevanje Ljubljane v predmestja, predvsem pa v primestja, hitra mehanizacija kmetijstva, prevoz šolskih otrok in delavstva že skoraj iz vsake večje vasi z avtobusi in osebnimi avtomobili na delovna mesta, vsesplošna želja za ohranitev živega delovnega človeka v zadnjem kmečkem gospodarstvu naše občine, sodobni razvoj gozdarstva in turizma ter kmetijstva, zahtevajo od nas vedno več pozornosti in s tem seveda tudi vedno večja sredstva za obnovo cest in ulic.

Naša občina, ki se v narodnem dohodku uvršča na 33. mesto v naši republiki in ki ima v mestu Ljubljani še vedno relativno »slabe« napovedi razvoja na tem področju, nedvomno potrebuje v eni ali drugačni obliki dodatna sredstva za sorazmerno enak razvoj cestnega omrežja v primerjavi z ostalimi občinami v mestu in republiki.

Skica območja dovolj jasno in nedvomno tudi nazorno kaže, za kako veliko oziroma obsežno površino našega mesta mora skrbeti naša občina. Pri tem pa moramo seveda upoštevati tudi ta dejstva, da je naša občina pri vzdrževanju in gradnji cest ter ulic, vodovodov, kanalizacije, električnega, toplovodnega in telefonskega omrežja stroškovno veliko bolj obremenjena kakor ostale strnjene in bolj goste naseljene mestne občine.

V naši občini se srečujemo tudi s problemom črnih gradenj, ki jih je po zadnjih podatkih okrog 1500. Lahko mirno rečemo, da nam prav ti črno-graditelji, ki niso plačali nobenih komunalnih prispevkov (na posameznika bi prišlo od 200 do 300 novih tisočakov) ustvarjajo precejšnji komunalni primanjkljaj, ki po prvih ocenah znaša kar 350 do 400 milijonov novih dinarjev. Ta primanjkljaj pa seveda posredno obremeni povprečnega občana, ki v tej ali oni obliki plačuje svoj prihranjeni dinar.

Članek sam se nanaša predvsem na naše ceste, ulice in poti. Če bi v skico narisal še druge komunalne napeljave, bi bil nerazumljiv. Menim pa, da so prav komunikacije osnovni pogoj za nadaljnji enakomerni razvoj naše občine, zato jim dajem v tem zapisu časovno prednost. V tej skici nisem označil še asfaltiranih cest

in ulic, temveč le gramozne in od teh le najvažnejše, ki jih imenujem osnovna cestna mreža. Med njimi je še nekaj republiških cest, ki so še tudi v gramozu.

Občinski, mestni in republiški plani razvoja sicer namenajo tudi temu področju pomemben razvoj, vendar, žal, ugotavljamo, da bo primanjkljaj obnove cestne mreže še vrsto let precejšen.

Menim, da je pravilno, da tudi s pomočjo tega orisa skušamo predstaviti širši javnosti, kje smo in kaj želimo, kaj nujno potrebujemo in kaj zmoremo.

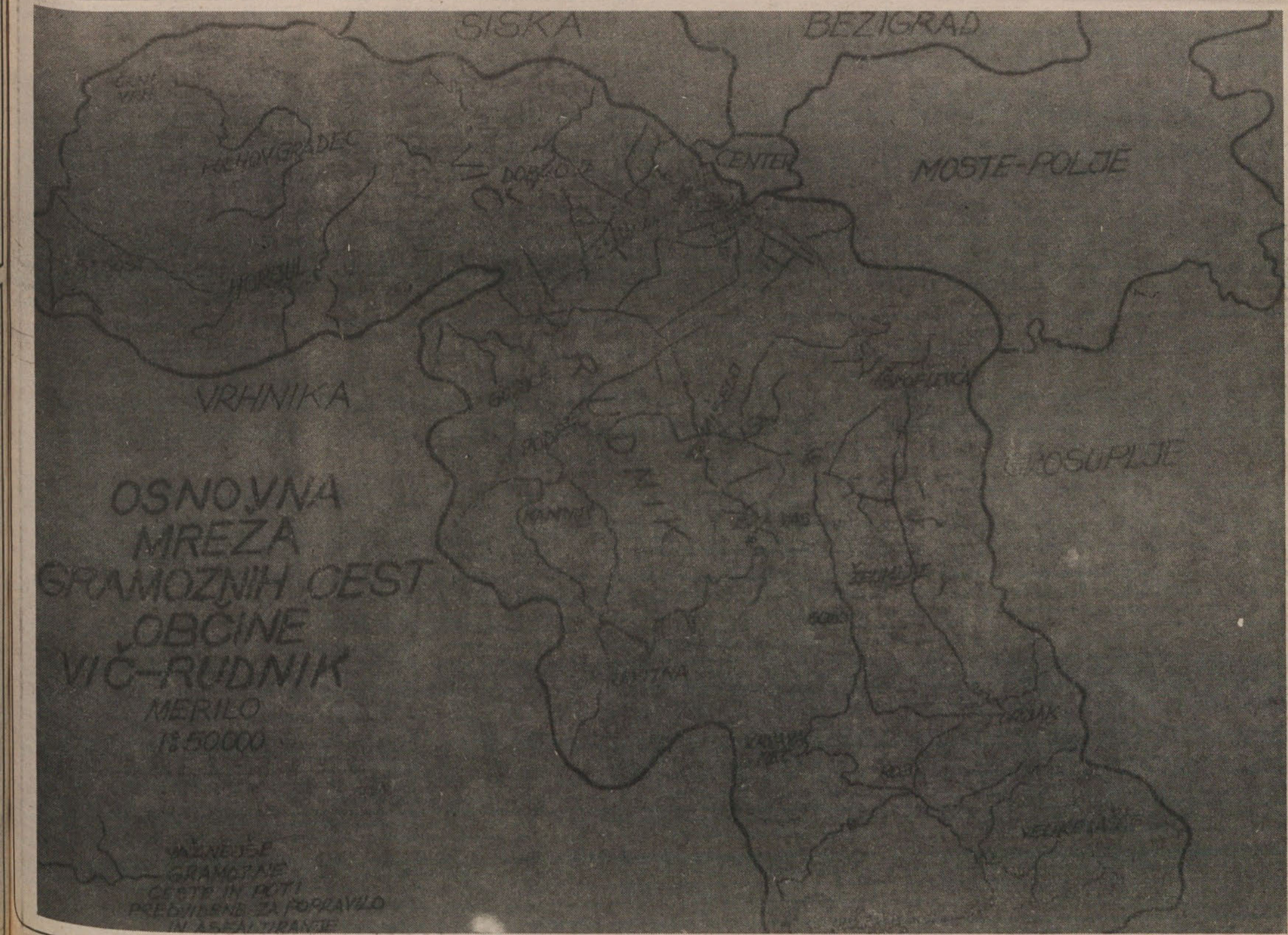
V skici so s črno debelo črto označene vse ceste, poti in ulice, ki bi jih bilo treba čim prej sanirati. Črte se raztezajo prek vsega našega območja od centra mesta tja do Črnega vrha, Rakitne, Krvave peči, Roba, Karlovice, Lašč, Škofljice itd.

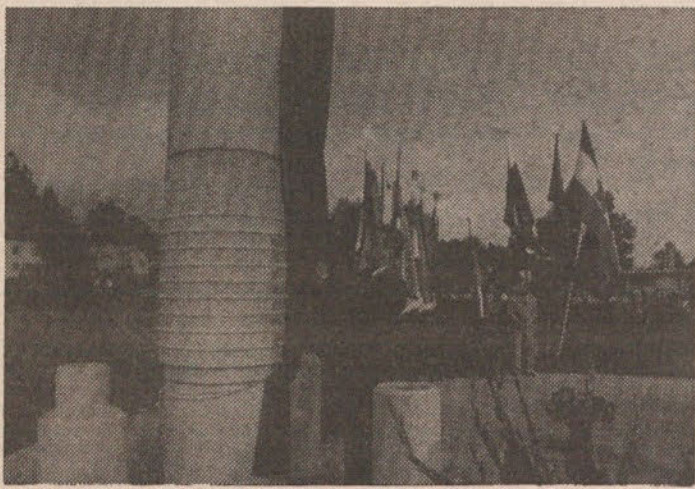
Ne oziraje se na petletni plan bi po mojem mnenju morali sestaviti še dodatni prednostni red asfaltiranja in gradnje gramoznih komunikacij ter lesenih mostov, ki ne morejo in ne smejo več čakati na nadaljnje petletne občinske, mestne in republiške plane.

Resnici na ljubo, moramo vsi nesporno priznati, da so nekatere naše gramozne ceste in ulice v Krakovem, Trnovem, Gmajni, Mirju, Kolezi, Rožni dolini, Viču, Brdu, Vrhovcih, Kozarjih, Rakovi jelši, Galjevici, Rudniku itd., v povsem neznosnem stanju. Isto velja za večino stranskih poti v vseh naših primestnih in podeželskih vaseh, kjer je le sem in tja asfaltirana le glavna vaška cesta in še ta samo znotraj naselja. Še slabše pa je stanje cest med posameznimi vasi, kjer moramo vzdrževati vedno več avtobusnega, tovornega, gozdarskega, kmetijskega in turističnega prometa, na gramoznih in ozkih voziščih, nenosilnih lesenih mostovih, nepreglednih ovinkih itd.

Ob takšnem stanju in realnih finančnih zmogljivostih naše občine, kljub vpisanemu posojilu za ceste in koriščenju vira viška teh sredstev, je nedvomno potrebno apelirati tudi na širšo družbeno skupnost pri sofinanciranju izgradnje oziroma obnove cestnega omrežja v občini Ljubljana Vič-Rudnik.

CIRIL STANIČ

Odkritje spomenika vrhovskim žrtvam

Pesem prazniku v pozdrav

O pomenu nove šole je spregovoril Vili Belič

VRHOVCICI OB SVOJEM PRAZNIKU

Krajevna skupnost Vrhovci, kjer živi skoraj 4000 naših občanov, je pred dnevi praznovala svoj krajevni praznik. Že po tradiciji ga sicer praznuje skupaj s krajevno skupnostjo Brdo, svojo sosedo, vendar so letošnje leto napravili izjemo. Izjemo pač zato, ker so krajanje Vrhovci želeli ta krajevni praznik še posebej slovesno obeležiti.

Pomnik revoluciji

Še vedno je starejšim občanom te krajevske skupnosti živo v spominu tragičen dogodek iz časa narodnoosvobodilne boje, ko so tedaj vas Vrhovci požgali. O tem dogodku priča tudi ohranjena fotografija požganih Vrhovci iz dne 23. julija 1942. Najmimogrede omenimo, da sta si prav ta dan kot svoj krajevni praznik izbrali obe krajevni skupnosti. Dan groze in strahu je tamkajšnjim prebivalcem še bolj podžgal gnev proti sovražniku in začeli so silovit in zagrižen boj proti okupatorju in domačim izdajalcem. Prav iz tega naselja je v času narodnoosvobodilne borbe za večno ugasnilo 14 junaških src. Tem padlim junakom je bil kmalu po vojni postavljen spomenik ob vzhodu griča v neposredni bližini sedanje osnovne šole Vlado Miklavc, ki so ga z udarniškim delom oblikovali roke tamkajšnjih ljudi. Vendar je spominsko obeležje ves čas nosilo tudi spomin na ustrelitev dveh pripadnikov, bele garde, ki se je izvršilo prav na tem mestu, kjer je stal spomenik. Krajevni odbor ZZB NOV je zato sklenil preseliti spominsko obeležje. Preseliti tja, kjer bo mladim rodovom, kot tudi kraju samemu v spomin na preteklo zgodovino. To pa je bilo najbolj primerno pred poslopjem prizidka osnovne šole. Spomenik je zasnoval Vlasto Kopač. Rdeče pa so izklesane crke padlih Vrhovčanov. Kot celota se spomenik zelo lepo vključuje v zeleni prostor pred šolo.

Novo, mlado naselje na Vrhovcih je sicer leta 1958

dobilo novo osnovno šolo. Toda rast naselja in naselitev novih, mladih družin so bili razlog, da je iz dneva v dan postajala prostorska stiska na tej osnovni šoli prevelika. Sedanjemu poslopju bo potrebno dodati novo, takšno s telovadnico, ki je do sedaj vrhovski šolarji niso poznali. Pred leti tiha želja, se je pred dnevi izpolnila. Obrodili so sadovi prvega samoprispevka, s katerim smo si Ljubljanci zadali nalogo, da skupaj in solidarno zgradimo in s tem omogočimo enakovredne pogoje šolanja vseh otrok v mestu. Zgrajen je prizidek z osmimi učilnicami in veliko, prostorno telovadnico. Več kot 620 šolarjev je z nasmehom in radostjo stopilo novemu šolskemu letu naproti.

S solidarnostjo vse Ljubljane pa je to naselje že lani pridobilo tudi novo vzgojnovarstveno ustanovo, kjer uživajo brezskrbno varstvo najmlajši.

Prijetno praznovanje

Doživeto je bilo v petek, 9. septembra, slavje na Vrhovcih, ko je predsednik občinskega odbora ZZB NOV Stane Vrhovec odkril spomenik padlim žrtvam, ko je v recitacijah in s pesmijo izvenel kulturni program v pozdrav novemu delu šole, ki ga je odprl predsednik občinske skupščine Vili Belič.

Številni krajanje in obiskovalci, med katerimi sta bila tudi Rade Pehaček in Tone Kovič, so si nato z zanimanjem ogledali nove prostore osnovne šole in razstavo likovnih del slikarja Franca Dremelja-Aca. Domačinke pa so ob tej priložnosti pripravile tudi krajšo razstavo svojih ročnih del.

Uspehom te krajevske skupnosti pa so botrovala prizadevanja samih krajanov in drugih družbenopolitičnih delavcev, katerim so na priložnostni svečanosti podelili priznanja krajevske skupnosti (teh je bilo podeljenih 100) in osem bronastih znakov Osvobodilne fronte.

Požgani Vrhovci (fotografija iz leta 1942)

17. IN 18. SEPTEMBRA SLOVESNO NA KARLOVICI IN V DVORSKI VASI

PRAZNIK TREH KS

Kot vsako leto so se tudi letos zbrali 17. in 18. septembra krajanje treh krajevnih skupnosti Rob, Velike Lašče in Turjak, da so skupaj slovesno obeležili svoj skupni krajevni praznik, ki se vsako leto odvija na dan, ko se spominjamo krvavih dogodkov in borbe ob napadu na Turjaški grad, torej na eno izmed zmagovitih borb naše narodnoosvobodilne vojske z okupatorji in domačimi izdajalci.

17. SEPTEMBRA JE BIL V KARLOVICI OB 16. URI POPOLDNE ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE PADLIM ŽRTVAM NOB.

Na pročelju šole v Karloviči je predsednik ZZB NOV Stane Vrhovec na kraji slovesnosti odkril spominsko ploščo 47 padlim borcem in žrtvam NOB iz tega kraja in ožje okolice, ki so darovali svoja življenja za svobodo in mir.

18. SEPTEMBRA OB 9. URI DOPOLDAN PA JE BILA OSREDNJA PROSLAVA V DVORSKI VASI.

Slavosni govornik na proslavi skupnega krajevnega praznika teh treh krajevnih skupnosti je bil predsednik izvršnega sveta skupščine občine France Martinec. Ob tej priložnosti je narodni heroj in prvoborec Stane Semič odkril spomenik padlim borcem in žrtvam NOB. Podelili so tudi priznanja krajevnih konferenc SZDL, v kulturnem programu pa so sodelovali učenci osnovne šole Primož Trubar iz Velikih Lašč in godbe na pihala. V nedeljo je bilo v Dvorski vasi tudi tovariško srečanje in vrtna

veselica ob sodelovanju tamkajšnjega gasilskega društva. Posebej pa velja omeniti še partizanski miting ob kre-sovanju, ki ga je priredila pohodna enota Ljubo Serce-večer prej, se pravi v soboto na Karloviči.

Širši zapis o tem pa si lahko preberete v naslednji številki.

Dvorska vas, gostitelj krajevnega praznika KS Rob, Turjak in Velike Lašče

SPOMINSKA SVEČANOST NA BRDU

Svet krajevske skupnosti in krajevna konferenca SZDL na Brdu sta ob proslavi krajevnega praznika ter počastitvi jubilejev tov. Tita pripravili 21. julija spominsko slovesnost ob 35. obletnici pokola in požiga na Brdu in na Vrhovcih. Ob navzočnosti predsednika Skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik Vilija Beliča, vrste predstavnikov družbenopolitičnih organizacij občine, predstavnikov in krajanov krajevske skupnosti Brdo, Vrhovci, Rožna dolina, učiteljev osnovne šole Vrhovci z ravnateljico šole Ivanka Milovanovičovo ter svojcev padlih žrtv in ogromnega števila domačinov-krajanov, je pred spominsko ploščo žrtvam na Domu družbenih organizacij na Brdu na žalni komemoraciji spregovoril domačin, podpredsednik ljubljanske mestne skupščine in predsednik Združenja zveze borcev občine Ljubljana Vič-Rudnik Stane Vrhovec.

Po spominski svečanosti in žalni komemoraciji ob spominu na 35. obletnico, ko so italijanski fašisti 23. julija 1942 na Brdu in na Vrhovcih zverinsko pobili 16 domačinov in požgali 13 domačij ter izropali večino hiš na Brdu, je bila razširjena svečana seja sveta krajevske skupnosti Brdo. Po uvodnem poročilu predsednika krajevske skupnosti Brdo je predsednik krajevske konference SZDL Lado Snoj, na predlog družbenopolitičnih organizacij in društva, podelil 6 bronastih priznanj OF, in sicer: Ivanki Živec, Srečku Kavčiču, Alenki Pristov, Franju Lončariču, Zvonetu Strletu in Jožetu Zdežarju, starejšemu. V imenu terenske organizacije Zveze borcev na Brdu je Lado Janežič st. zaslužnim krajanom podelil 40 knjižnih nagrad — kroniko NOB.

Prisotni so z enominutnim molkom počastili spomin padlih za svobodo. Poleg KS, Zveze borcev in družbenopolitičnih organizacij na Brdu so položili vence in cvetje na skupni grob žrtvam fašizma na viškem pokopališču in pred spominsko ploščo na Domu družbenih organizacij tudi krajevna skupnost Rožna dolina, krajevna skupnost Vrhovci ter Zveza vojaških vojn invalidov terena Vič, Vrhovci, Kozarje in Brdo.

Na svečani seji je bil enoglasno sprejet tudi sklep, da se pošlje pismo Občinski konferenci SZDL ter Komiteju ZKS Ljubljana Vič-Rudnik naslednjo vsebino:

»Ob priliki, ko se spominjamo 35. obletnice požiga in pokola na Brdu in Vrhovcih ter praznujemo 40. obletnico prihoda tovariša Tita na oblast, na katerem so ob prijetnem položaju obujali spomine na pretekla dni, pa tudi na uspehe, ki jih je naša država dosegla v osvoboditvi Slovenije in Jugoslavije v pravni socialistični družbi.

Svečano sejo je zaključila borbeno pesem KUD — Dolomiti in vseh pri-sotnih. Sledilo je še tovariško srečanje, na katerem so ob prijetnem položaju obujali spomine na pretekla dni, pa tudi na uspehe, ki jih je naša država dosegla v osvoboditvi Slovenije in Jugoslavije v pravni socialistični družbi.

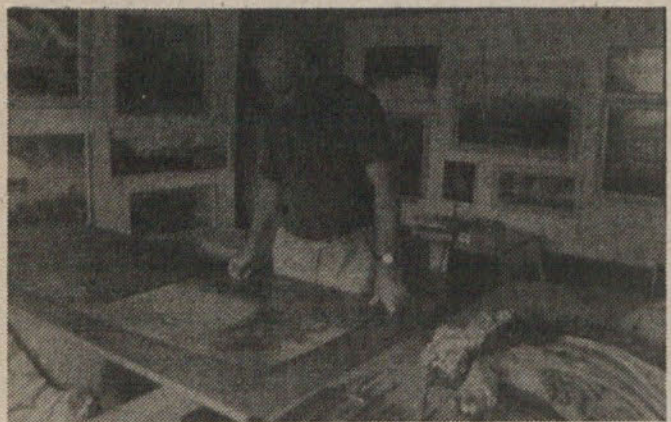
JERNEJ ČERTAN

OB RAZSTAVI FRANCA DREMLJA — ACA

ŽIVLJENJE IN DELO POVEZANO Z DOLOMITI

France Dremelj-Aco, partizan, prvoborec, grafik, slikar, ljubitelj narave, prijeten tovariš in prijatelj, skratka človek, ki ga rad srečaš, se je nadvse rad odzval na prijetno povabilo osnovne šole Vrhovci in tamkajšnje krajevske skupnosti. Odzval se je na povabilo, da predstavi tudi tem našim občanom svoje delo — svoje slike. Vesel je bil, da lahko hkrati s svojimi deli predstavi del samega sebe, del čudovite pokrajine Polhograjskih Dolomitov in Ljubljanskega barja, torej krajin, s katerima je tesno povezana njegova življenjska pot.

Slikar Dremelj oziroma Aco, kakor ga kličejo njegovi tovariši — partizani in soborci ter prijatelji, se je rodil leta 1920 na Vrhniki. Težke razmere v predvojnem obdobju mu niso dopuščale želje po študiju, zato se je odločil za tiskarski poklic. Že leta 1941 se je vključil v narodnoosvobodilno borbo v Polhograjskih dolomitih in nadaljeval svojo vojno pot skupaj z borci Šercerjeve brigade. Prav v zadnjem letu vojne je s svojim znanjem pomagal tudi pri grafičnem oblikovanju partizanskega tiska v centralni tehniki CK KPS. V prvih povojnih letih pa se mu je izpolnila davna želja, lahko je vzel v roke čopič in platno, začel je študirati slikarstvo pri profesorju Didku.

France Dremelj-Aco v svojem ateljeju

Vse življenje ga je privlačevala pokrajina, tako v spomladanskem cvetenju kot v svojem jesenskem umiranju, tako kot je gledal s svojimi očmi, jo je upodabljal v svojih številnih slikah. Enkratnost narave in zaselkov, ki so na njem zrasli, mu je uspelo zlit v nepozabno, vedno utripajočo in prisotno krajino, z rahlim prizvokom preteklosti.

Svoje motive slikar Dremelj ne išče daleč. Vrača se na Ljubljansko barje in v Polhograjske dolomite, skoraj sleherni dan jih lahko opazuje izpred hišice nad Podpečjo, kjer v svojem ateljeju v dopoldanski tišini, odmaknjen od mestnega trušča, izliva svoje občutke na slikarsko platno.

»Zjutraj je človek spočit, svež in pravzaprav tudi neobremenjen z ostalimi tegobami našega vsakdana, takrat se umaknem v to podstrešno sobico in slikam,« nam je povedal, ko smo ga obiskali. Naš obisk je bil pravzaprav namenjen odgovoru na našo zve-davost o ciklu slik, ki jih je predstavil v novi šoli na Vrhovcih pod imenom »Dolomiti v NOB«.

»Teh 40 slik, mislim, da jih je natančno toliko, pomeni pravzaprav začetek celotnega ciklusa dolomitke krajine, ki je bila ves čas tesno povezana z mojim življenjem. Tu sem se rodil, boril in danes se pogosto vračam v Polhograjske dolomite. Ta celoten ciklus, ki naj bi obsegal približno 200 slik, naj bi razkril pet let težkega in revolucionarnega boja v tem hribovju, nedaleč od Ljubljane. Prav tu je mnogo pomnikov-partizanskega življenja. Žal, pa ostajajo mnogi od njih pozabljeni in nekateri pomembnejši tudi že kar zanemarjeni.« Na vprašanje, zakaj se je šele sedaj dobrih trideset let po svobodi odločil za upodobitev te krajine v NOB, nam je prepričljivo odgovoril, da ničesar, čeprav doživeto in nemalokrat tudi s trpkimi spomini prehojenega na poti življenja, ni moč strniti in obuditi v spomin, dokler v človeku ne dozori moč in želja po ustvarjanju.

Dolomiti in njihova preteklost ne bodo ostali pozabljeni. Bogatejši za doživeto spoznanja partizana in slikarja Aca Dremelja bodo postali na platnu dragocen pomnik.

JANJA DOMITROVIČ

V POLHOVEM GRADCU

TEŽAVE
V ZDRUŽEVANJU

Ena večjih in še vedno značilnih podeželskih krajevnih skupnosti, ki skupno meri več kot 4674 hektarov, je krajevna skupnost Polhov Gradec. O mnogih problemih, ki mučijo krajanje, smo se pogovarjali s tajnikom te skupnosti — Pavlom Setničarjem.

— Koliko je v krajevni skupnosti še »čistih« kmetov?

Svojčas je bilo območje krajevnih skupnosti izrazito kmečko, po osvoboditvi pa postopoma postaja delavsko-kmečko s primestnim značajem. Po nedavnem statističnem štetju prebivalstva živi v skupnosti več kot 1820 prebivalcev in sicer v 16 naseljih. Gotovo največja je naseljenost v Polhovem Gradcu, kjer živi 414 prebivalcev v 95 hišah. V zadnjem času pa naseljevanje celo narašča, saj je kraj primestni in vse več zidajo tukaj svoje domove Ljubljanci.

Najmanj pa je naseljen zaselek Belo, kjer živi le še 7 prebivalcev v treh hišah. Vse manj pa je v krajevni skupnosti kmečkih gospodarstev.

Danes je kmetij le še približno 490, pa še te niso čiste kmetije. Prevladujejo predvsem mešane kmetije, kjer je vsaj en član družine zaposlen v združenem delu. Teh je v krajevni skupnosti približno

128, še več pa je takih, ki so postale popolnoma delavske in njihovi gospodarji nimajo več statusa kmeta.

— Kje pa v skupnosti še žive »čisti« kmetije?

Pravih kmetov je razmeroma zelo malo. Lahko bi rekli, da je od skupno 480 kmetij le še 62 kmetov, ki niso nikjer zaposleni. Na občinu so sicer predlagali, da bi zaščitili 82 gospodarstev, pa žal nekaterih ni več mogoče rešiti. Kot sem že rekel, pravi kmetje žive le še v hribovitih predelih. Značilno kmetijsko območje je vsekakor vas Setnica, kjer domala še vsi kmetje niso zaposleni. Vas ima sicer komaj 17 hišnih števil in še te domačije so tako razmetane po Polhograjskih Dolomitih, da so posamezni oddaljeni med seboj tudi več ur hoda.

— Ali kmetije v krajevni skupnosti propadajo?

Na našem območju je predvsem dvoje kmečkih gospodarstev. Zelo velike kmetije s tudi več kot 70 hektari in pa skromna posestva z nekaj

hektari ali celo ari. Medtem ko velike kmetije propadajo, se male kmetije celo razvijajo. Seveda ti mali kmetje zvečinoma niso več čisti kmetje. Največkrat so to delavci, ki v prostem času obdelujejo zemljo. Dvojna zaposlitev pa je mogoča le za malega kmeta, ki si z zasluženim denarjem v organizaciji združenega dela lahko kupi kmetijske stroje, pa tudi še nekako utegne, da po napornem delu v tovarni lahko še obdela tisto malo zemlje, ki jo pos eduje. Veliki »gruntarji« pa žal to le težko zmorejo.

— Kako pa je z združevanjem kmetov v vaši krajevni skupnosti?

Tajnik KS Polhov Gradec
Pavle Setničar

V tem pa smo pri nas še zelo daleč. Kmetje sami so večinoma tradicionalisti in se niti med seboj ne dogovarjajo za kakršnokoli združeno delo. Problematično pa je tudi, da v krajevni skupnosti pravzaprav ni neke učinkovite kmetijske organizacije, ki bi organizirano razvijala združevanje zemlje, dela in delovnih sredstev.

Naše območje je večinoma živinorejsko in sicer z mlečno usmeritvijo. Zato večina kmetov sodeluje, če sploh sodeluje, s TOZD kooperacijo Ljubljanskih mlekar. Žal pa ta povezava nikakor ni tesna, saj so kmetje povezani le z odkupnimi postajami in ne z bazo organizacije. Nujno bi bilo zato potrebno, da bi prišlo do reorganizacije na področju kmetijstva v naši krajevni skupnosti. Zato že dalj časa skušamo formirati KIT (združevanje kmetijstva, industrije in trgovine). V tem sklopu naj bi bile predvsem Ljubljanske mlekarne in KZ Ljubljana. Tako naj bi se v bodoče organizirali kmetijski obrati na samem območju krajevne skupnosti, predvsem pa močna pospeševalna služba, saj nam prav tega primanjkuje.

Tekst in foto:
RADO RADEŠČEK

kotiček
za
potrošnikeNOVE
ODREDBE
O
POTROŠNIŠKIH
ARTIKLIH

Kljub praktičnim težavam si danes povsod v svetu prizadevajo zavarovati interese uporabnikov (potrošnikov), njihov vpliv na organizacije, ki jim posredujejo storitve in jih oskrbujejo s proizvodi, pa okrepiti.

Tako tudi pri nas vse bolj čutimo potrebo po razvijanju in poglobljanju gibanja, katerega namen je zavarovati interese potrošnikov: sklepajo se sporazumi med krajevno skupnostjo kot predstavnikom potrošnikov ter različnimi trgovskimi, komunalnimi in drugimi organizacijami, država sprejema predpise o varstvu potrošnikov, mimo tega pa obstaja tudi institucija dobrih poslovnih običajev in poslovne morale, ki jo varujejo posebna častna razsodišča pri gospodarskih zbornicah. Nanje se lahko obrnejo uporabniki, kadar jim je potrebna pomoč ali kadar žele drugače uveljaviti svoje pravice.

Ker postaja poraba vse zahtevnejši družbenoekonomski proces, hkrati pa tudi nepogrešljiv del našega vsakdanjega življenja, velja temu vprašanju posvetiti nekoliko več pozornosti. Odslej vas bomo, dragi bralci, seznanjali s pomembnejšimi novostmi na tem področju in novimi odredbami, ki bodo zadevale določene vidike potrošniške dejavnosti.

Tokrat vam posredujemo odredbo (ur. l. SFRJ št. 48-75) o izdelkih, ki smejo v promet le z garancijskim listom in tehničnim navodilom, in o izdelkih, za katere mora biti med garancijskim rokom zagotovljeno servisno vzdrževanje in potrebni nadomestni deli, ter o najmanjšem trajanju garancijskega roka zanje.

1. Izdelki, ki jih smejo organizacije združenega dela dati v promet po 1. odstavku 50. člena zakona o jugoslovanskih standardih in normah kakovosti proizvodov le, če imajo garancijski list in tehnično navodilo so:

- 1) akustični aparati in optični akustični aparati (radijski sprejemniki, televizijski sprejemniki, magnetofoni, diktafoni, magnetoskopi, gramofoni, ojačevalci idr.);
- 2) električni aparati (bojlerji, štedilniki, radiatorji, likalniki, grelniki idr.);
- 3) aparati oziroma naprave za hlajenje, ogrevanje in klimatizacijo (hladilniki, oljne in plinske peči, termoakumulacijske peči, trajnožareče peči, sobni ventilatorji idr.);
- 4) drugi električni aparati (sesalniki za prah, aparati za glajenje in skoblanje parketa, aparati za pranje, ožemanje in sušenje perila, aparati za pranje posode, mešalniki, sokovniki in drugi podobni gospodinjski aparati ter aparati za britje in striženje, aparati za sušenje las idr.);
- 5) električni akumulatorji in stabilizatorji;
- 6) šivalni in pletilni stroji;
- 7) pisalni in računski stroji ter kopirni aparati;
- 8) telefonski aparati;
- 9) osebni in tovorni avtomobili, kombiji in avtomobilski priklopniki;
- 10) kmetijski traktorji in njihovi priklopniki, motorna kolesa, mopedi, skuterji in kolesa;
- 11) kmetijski stroji in naprave (kombajni, mlatilnice, čistilniki, elevatorji, samovozni in priključni stroji za gnojenje, sajenje, okopavanje, košnjo, spravlanje pridelkov idr.);
- 12) izgorevalni motorji;
- 13) gume za vsa vozila in kmetijske stroje;
- 14) fotografski aparati, povečevalni aparati in merilniki svetlobe;
- 15) kinematografske in fotografske kamere;
- 16) medicinski in podobni aparati (aparati za izboljšanje sluha, aparati za masažo idr.);
- 17) ure, katerih prodajna cena presega 100 dinarjev;
- 18) športni rekviziti, katerih prodajna cena presega 100 dinarjev, športni motorni čolni in motorji za čolne;
- 19) športno in lovsko orožje;
- 20) glasbila, katerih prodajna cena presega 250 dinarjev;
- 21) hišno, pisarniško in šolsko pohištvo;
- 22) gospodinjske tehtnice;
- 23) otroški vozički.

2. Za izdelke iz 1. točke te odredbe, razen za hišno, pisarniško in šolsko pohištvo ter gume, morajo organizacije združenega dela med njihovim garancijskim rokom poskrbeti za servisno vzdrževanje in za potrebne nadomestne dele.

3. Trajanje garancijskega roka za izdelke iz 1. točke te odredbe določa organizacija združenega dela, ki izda garancijski list, s pristavkom, da ta rok ne sme biti krajši, in sicer:

- 1) za izdelke, navedene v določbah pod 10), 12) in 20) — od šest mesecev;
- 2) za izdelke, navedene v določbah pod 9) in 13) — od 6 mesecev ali prevoženih 10.000 kilometrov;
- 3) za izdelke, navedene v določbah pod 1), 2), 3), 4), 5), 11), 14), 15), 16), 17), 18), 21), 22), in 23) — od 12 mesecev;
- 4) za izdelke, navedene v določbah pod 6) in 8) — od 24 mesecev.

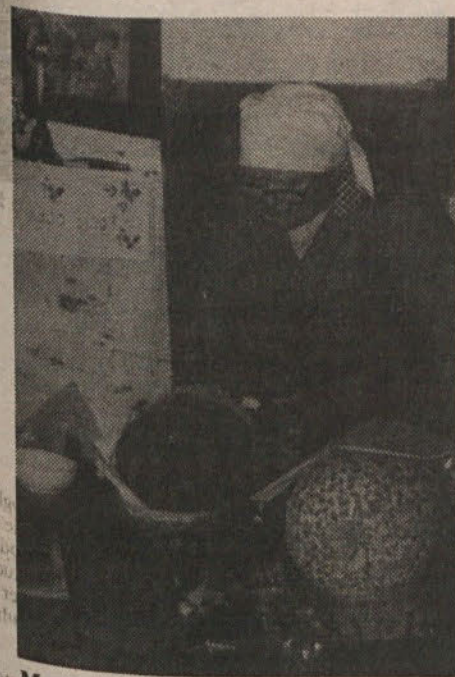
Pripravil: BRANKO VRHOVEC

OBISK NA SAMOTNI DOMAČIJI

LEK
JE
TOPLA
BESEDA

Na zapuščenih domačijah širom Slovenije ostajajo ostareli ljudje sami in otroci jih le redkokdaj ali pa nikoli ne obiščejo. Domovi upokojencev so za marsikoga predragi in tako pogosto ostajajo prepuščeni na milost in nemilost bližnjim sosedom, da jih vsaj tu pa tam obiskujejo in jim postore najnujnejša opravila.

Pa sem se pred dnevi podal med horjulsko gričevje, prav do visoke vasice Šentjošt. Na viškem zavodu za socialno delo so mi namreč povedali, da tu gori živi popolnoma sama 76-letna Marija Nartnik. Otroci so se raztepli po svetu in zanjo skrbi edinole bližnja sosedka Franciška Bastarda. Zvedel pa sem kmalu, da ženica biva v

Marija Nartnik

samoti, kake pol ure nižje v dolini, blizu zaselka Butajnovce. Le nekaj hiš si je našlo prostor ob šumnem gorskem potoku in zato nisem težka našel Franciškeine domačije, kjer sem se nameraval najprej oglasiti.

Gospodinja je bila doma, pa je bila nekam nejevoljna, saj sem jo zmotil sredi domačih opravil. »Veste,« je začela kar brez uvoda, »precej dela imam, čeprav kmetija ni velika, saj moram vse pravzaprav opraviti sama. Že vrsto let sem vdova in edini sin, ki je ostal doma, je zaposlen pri Metalki v Ljubljani. Pa me je naša socialna delavka prosila, da poskrbim za Nartnikovo Marijo, ker pač nima nikogar in živi popolnoma sama v stari hiši tu blizu. Viški socialni zavod mi sicer plačuje mesečno ti-

stih tristo dinarjev. To pa je malo in tudi ne utegnem, da bi vsak dan obiskovala ženico. Pozimi se sicer pogostokrat oglašam, poleti pa le dvakrat ali trikrat tedensko.

In sem se napotil še tistih dobrih dvesto metrov naprej, kjer stoji stara Marijina domačija. Hiša je gotovo stara vsaj nekaj sto let in je, kot pripovedujejo, najstarejša hiša v okolici. Starodavna legenda navaja, da so jo zgradili »ravbarji«, ki so strahovali okolico in pred katerimi je menda trepetal celo sam graščak Polhograjski. Domačija, ki je bila svojčas lepa, je danes napol razpadla.

Pa je bilo staro leseno poslopje prazno. Le kam je odšla ženica, saj mi je Franciška dejala, da le-ta težko hodi.

Tedaj sem zašlišal za počrnlimi deskami glas, ki me je veselo pozdravil. In naposled sem le odkril skrit prostor, kjer je Marija Nartnik ob slabi razsvetljavi gole žarnice klekljala čipke.

»Glejte, kako so lepe,« se je nasmehnila ženička ter me zvedavo opazovala iznad naočnikov. »Že od desetega leta jih klekljam, pa to delo še vedno opravljam z največjim veseljem.«

Marija me sploh ni vprašala, kdo sem in kaj iščem. Na njenem obrazu sem razbral le nepopisno veselje, da jo je vendarle spet nekdo obiskal, četudi tujec.

»Dvanajst otrok sem imela,« je nadaljevala mamka, »pa so mi trije fantje padli med vojno. To me je v življenju gotovo najbolj prizadejalo, pa vendar nisem zgubila poguma. Sicer pa žalost in jok prav nič ne pomoreta.«

»Noge so zanič,« se je trpklo nasmehnila. »Kaj hočete, moja leta in bolezen. Sicer sem kar zdrava, le noge in oči mi pešajo.

Pa ne veste, kako rada bi, še posebno spomladi, ko se narava prebuja, delala na

poljih... Pa kaj hočem in ostala sem dobre volje in vesela, saj mi čipke nadomeščajo skoraj vse, za kar sem nekoč živela. Denar zame ni pomembno vprašanje, saj ne potrebujem mnogo. Viški zavod mi vsak mesec pošlje tri stotake, pa tudi čipke dobro prodam. Ljubljanski Dom mi za enodnevno delo plača 15 dinarjev oziroma toliko dobim za en prtiček.«

Pri njenih besedah me je nekako stisnilo pri srcu, ko sem pomislil, koliko takšen prtiček stane v ljubljanskih trgovinah. Nisem pa rekel ničesar, da ne bi Mariji skalil prešernega veselja.

»Najbolj vesela pa sem, ko me obiščejo otroci,« se je vzradostila moja sogovornica. »Večkrat pridejo in mi kaj prinesejo ter pomorejo. Tudi drva in vse potrebno za zimo so mi že pripravili.«

In potem mi je na dolgo in široko pripovedovala vse o svoji družini, razkrivala mi je mladostne spomine... in tako sva se pogovarjala gotovo dobro uro, kot bi bila stara prijateljca.

Kako silno malo je pravzaprav potrebno osamelemu človeku za popolno srečo. Le prisrčen stisk roke ter topla beseda; mnogo bolj kot materialne dobrine ali kaj drugega.

Da, star človek, ki je navajen skromnosti, potrebuje zelo malo. Pa vendar mnogi niti tega nimajo.

Tekst in foto:
RADO RADEŠČEK

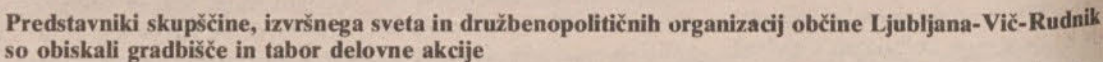

To je Marijin dom

Liublanski mladinci v 14 dneh zgradili 635 metrov spominske poti

Omenjeni del aleje spominov in tovarištva, ki poteka po južni strani naselja Murgle, so zgradile tri brigade, brigada Ljubo Šerčer iz občine Ljub-

Ko smo jih obiskali, so nam povedali, da naj nikakor ne pozabimo v tem našem zapisu na pomoč in prizadevnost delovnih tovarišev iz nekaterih delovnih organizacij, posebno pohvalo in razumevanje pa so našli za TOZD komunalne gradnje Komunalnega podjetja Ljubljana.

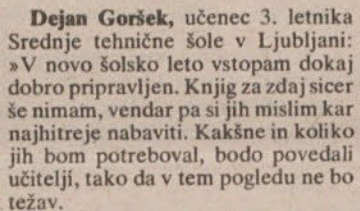
Počitnice so za nami in šole so ponovno zaživele. Prekateri naš učence oziroma dijake se ni ravno lahko znova navadili na strogi šolski red in disciplino — marsikdo je v mislih tu pa tam še vedno vrača k zbijajoči opojnosti morskih valov ali k vabljivim goram, kjer je preživel svoje počitnice. Vendar pa za dobršen del učencev tudi življenje v šolskih klopih ni tako neznansko pustno. To tem manj ob dejstvu, da jih le to usmerja k njihovemu bodočemu poklicu in jim

hkrati z znanjem nudi tudi možnost, da se razvijejo ne le v intelektualne, ampak tudi v vsestransko razvite osebnosti, ki bodo kos nalogam, ki nam jih nalaga naša samoupravna družba.

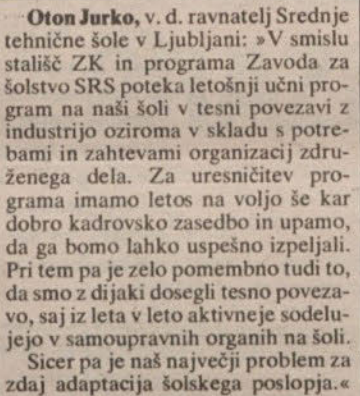
Seveda pa je za druge to tudi prvo srečanje s šolskimi klopki. Mislimo predvsem na učence, ki vstopajo v prvi razred osnovne šole in deloma tudi na dijake prvih letnikov srednjih šol, ki jim je novo šolsko okolje v začetku vsekakor neko-

liko tuje. Seveda zgolj in predvsem samo v začetku, kajti slejkoprej bodo spoznali, da šola le ni »bavbav«, od katerega je treba bežati, temveč drugi dom, kjer bodo dobivali dragoceno znanje.

Sicer pa o tem, kako so se oziroma se bodo vpeljali v novo šolsko leto in kako je stekel pouk na šolah, prepustimo besedo učencem in učiteljem samim.

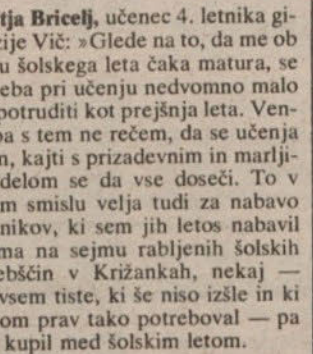
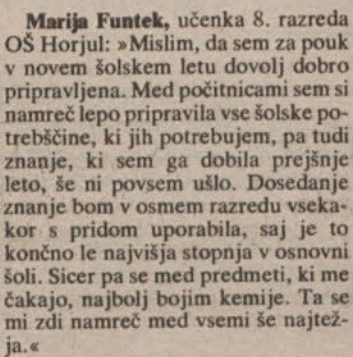

Sicer pa sem prejšnji letnik izdelal z dobrim uspehom. Upam, da bo šlo tako tudi naprej, pa čeprav bo snov v tretjem letniku nedvomno nekoliko težja. Za zdaj se bojim samo matematike, kajti za ta predmet smo dobili novega profesorja.»

Borka Kos-Grabner, učiteljica telesne vzgoje na gimnaziji Vič: »Glede na to, da se dobro počutim, sem na delo v novem šolskem letu kar dobro pripravljena. Prav zaradi tega, kakor tudi spričo dejstva, da smo na šoli končno dobili tudi nove tuše, upam da bo delo potekalo uspešno. Novi tuši bodo namreč koristili učencem po urah telesne vzgoje, saj so morali učenci poprej oditi v razred kar prepoteni. To pa je bilo pogosto mučno ne le za njih, temveč tudi za profesorje.

Sicer pa kot profesorica telesne vzgoje treniram predvsem odbojko. »

BRANKO VRHOVEC

Tovarna pletenin Rašica—Horjul tudi ob prehodu k sodobnejši tehnologiji in organizacijskim izboljšavam, potem ko je več let obratovala ob zastareli tehnologiji in neurejenih prostorih, se vedno ne izpolnjuje v celoti proizvodnih potreb. To se kaže zlasti pri realizaciji letnega proizvodnega plana (tani je bil, delo nismo realizirali precej pod pričakovanji), kakor tudi pri nekaterih drugih oblikah dela v tej delovni organizaciji. Seveda za te težave ne gre kriviti 65 delavcev, ki sestavljajo delovno silo tega obrata, niti ne celotne organizacijske strukture Rašice—Horjul, pač pa je problem še vedno v hudem pomanjkanju prostorov.

»Računamo, da bomo okrog leta 1980 končno dobili novo proizvodno halo,« je povedala Marija Jandrešič mlada, toda prizadevna obratovodkinja, ki ima posluh za težave, ki tarajejo ta kolektiv. »Stala bo v neposredni bližini sedanjega obrata, tega pa mislimo izkoristiti za pomožni prostor. Nove prostore nujno potrebujemo, kajti zdaj prav zaradi pomanjkanja teh obratujemo s premajhno delovno silo. Da bi proizvodnja stekla v skladu z našimi načrti, bi potrebovali vsaj 80 ljudi. Za zdaj postopoma sprejemamo ljudi preko plana (60 ljudi), vendar pa to spričo tesnih prostorov prav gotovo ne more trajati v nedogled.«

Marija Jandrešič je v tem smislu zatem orisala tudi proizvodne zmogljivosti Rašice Horjul in delež, ki ga ima le-ta nasproti ostalim TOZD Rašice.

»Glede na to, da je naš TOZD najmanjši, je temu primerno tudi naš delež sorazmerno majhen. Le-ta

menjamo približno na vsakih pet ali šest let, kolikor pač znaša amortizacijska doba. Doslej smo jih uvaževali večidel iz ZRN, zadnje čase pa jih zaradi zavoljo čakanja uvažamo iz NDH.

Seveda pa nam skromno odme-
jeni prostori za zdaj žal še ne dovolijo
jejo, da bi v večji meri uporabljali so-
dobnejšo tehnologijo. Tako še vedno
nimamo tekočega traku, zaradi česar
imajo naše delavke 5 % dodatek za
normo, ki je v veljavi tudi v ostalih
TOZD Rašice (kar se pozna zlasti pri
transportu).«

Kar zadeva proizvodnje — s
moupravno organiziranje v kolekt
vu, pa je Rašica Horjul nedvomn
lahko vzor prenekateri drugi naši de
lovni organizaciji. Od leta 1976 im
namreč svoj delavski svet (s sedmim
člani) in več komisij ter odborov.
Med drugim odbor za SLO, komisij
za samoupravno delavsko kontrol
in stanovanjske zadeve, člane pa im
tudi v centralni komisiji kakovost
dela, v komisiji za vrednotenje del

Utesnjena zgradba Rašice Horjul že lep čas ni več kos proizvodnim zahtevam

znáša 10 odstotkov celotne proizvodnje, vendar pa je na posameznega zaposlenega na ravni z drugimi delovnimi organizacijami. Lani je naš delež znašal 213.000 pletenih izdelkov, kar je bilo sicer pod predvidenim planom, vendar pa računamo, da bomo letos s planiranimi 233.000 kosi vendarle dosegli stodstotno realizacijo. Ob koncu maja smo na kumulativni resda realizirali 93 odstotkov plana, toda upamo, da se bo do konca leta proizvodnvo še izboljšala. Sicer pa je letni proizvodni plan za nas tudi sicer izrednega pomena — kadar je ta dosežen, ni težav, toda ko ni, pride do težav za nas vse.«

Gleda na veliko povpraševanje na tržišču Rašica—Horjul za zdaj še nimam težav s prodajo svojih izdelkov. Težave so le, če zamudijo rok, kajti tedaj jim izdelke vrnejo. Sicer pa izvažam predvsem na tuje tržišče. Med drugim zelo veliko v NDR, Češko, slovaško, ZRN in tudi v dežele EGS.

»Pomemben dejavnik našega dela so vsekakor tudi delovni stroji,« je nadalje povedala Marija Jandrešič. »Sprva smo imeli samo stare, nepravilne pletilne stroje, potem pa smo dobili nove. Po letu 1971 smo prešli na konficioniranje. Zdaj stroje za

in še v nekaterih drugih. Tudi sindikat je vzorno organiziran, saj kljub maloštevilnosti (je namreč samostojen) že vseskozi uspešno opravlja svoje delo. Predvsem skrbi za usklajevanje in dopolnjevanje samoupravnih zakonodaj v delovni organizaciji z ustavnimi določili, za uresničevanje samoupravnih sporazumov in delitvi dohodka in rešuje specifična vprašanja medsebojnih razmerij delavk v delovni organizaciji. Sindikat se sestaja predvsem pred dopusti, prazniki in pa seveda pred prazniki, ko njemu dedka Mraza. Pravi tako po vsako leto organizira tudi izlete za člane delovne organizacije in upokojence. Letos je na primer pripravil izlet na Grossglockner.

Rašica Horjul si tako vendar
časi, toda vztrajno utira pot med pri-
znana slovenska podjetja. Resda je
na tej poti nenehno spremljajo tež-
(predvsem prostorska stiska), vendar
pa je njen delež, če se le ozremo na
skromne začetke pred enaindvajset-
mi leti, kljub temu opazen. To tem-
bolj, ker se nenehno trudi, da bi še iz-
boljšala kakovost in kvantiteto svojih
izdelkov in po možnosti tudi razširila
njihov plama na nova tržišča.

BRANKO VRHO

DAN PIONIRJEV

Pacug, prijeten kotiček med Fieso in Strunjanom, je tudi letos gostil predšolske in šolske otroke naše občine. Med 6. VII. in 22.

gočila, da so se ločili od staršev in svojih domov za 14 dni ter ta čas koristno in lepo preživeli ob morju.

Ob letošnjem praznovanju jubilejev bodo pionirji naše občine še posebno slovesno proslavili 29. september, »Dan pionirjev«. V programih, ki jih bodo sprejeli na ta dan, so si zadali ogromno delovnih nalog, ki bodo terminsko razdeljene na celo letošnje šolsko leto.

Za uresničitev teh programov pa smo zadolženi vsi, ki delamo v šolah, KS, društvi prijateljev mladine, družbenopolitičnih organizacijah in društvi, interesnih otroških in mladinskih organizacijah, delovnih organizacijah ipd.

Pri tem pa moramo seveda slediti osnovnim družbenopolitičnim in vzgojnim načelom, da v procesu sprejemanja programov in obvez postajajo pionirji nosilci akcij in subjekti izvajanja programa. Letošnji »Dan pionirjev« bo obeležen tudi z Jugoslovanskimi pionirskimi igrami »Narava-zdravje-lepota« ter z dogovorjenimi akcijami v okviru občine ali republike.

S tako usmerjenostjo bo »Dan pionirjev« postal pomemben, težko pričakovan dan pri slehernemu pionirju naše občine. Še več, postal bo praznik, ob katerem se bomo vprašali, kakšen delž pri uresničitvi programa pionirjev smo imeli tudi mi.

PRIJETNO VARSTVO ZA VSE MALČKE

Pred dnevi so se odprla vrata novega prizidka vzgojnovarstvenega zavoda Bičevje. Tako se je 40 malčkov preselilo iz sedanjih prostorov na Bičevju 3, ki niso več ustrezali svojemu namenu, to je urejenemu varstvu. Funkcionalni prostori VVZ Bičevje kot tudi prijetno urejena okolica z igrali nudi 120 cibičančkom brezskrbno varstvo.

VIII. se je zvrstilo v treh izmenah šole v naravi 627 otrok, ki so se pod strokovnim vodstvom plavalnih učiteljev skoraj vsi naučili plavati. S plavalnimi veščinami so se letos prvič spoprijeli tudi predšolski otroci v naših 4 vrtcih.

Za šolo v naravi pa so se zvrstile štiri izmene letovanj, ki so zajele 760 otrok. Prizdružilo se jim je tudi 12 otrok slovenskih staršev, ki živijo na Švedskem.

Zveza prijateljev mladine Vič-Rudnik je skušala v sodelovanju z osnovnimi šolami in vrtci na letovanju pritegniti čim večje število otrok iz socialno šibkih družin. Prednost so imeli tudi otroci iz podeželskih družin, ki še niso bili na morju. Pri teh naporih so na ZPM v veliki meri uspeli, vendar se zavedajo, da bi bilo ob večjem sodelovanju s posameznimi KS moč pritegniti še večje število otrok, ki jim je to edini način, da preživijo 14 dni na morju. Otroci so se v času, ko niso bili v vzgojitelji na urah plavanja, seznanjali z zgodovinskimi in kulturnimi znamenitostmi Pirana, Fiese in Strunjana ter s florami in favno v okolici. Krajši izleti z ladjico v Izolo ali Portorož pa so vse skupaj še popestrili. Zanimiva so bila tudi športna tekmovanja. V vsaki izmeni so se pomerili med seboj v košarki, nogometu, rokometu in plavanju. Najboljše ekipe in posamezniki so za dosežene uspehe prejeli lična priznanja in nagrade. Vsem učencem, ki so se naučili plavati, pa je SITKS Vič-Rudnik podelila bronastega delfinčka.

Najmijajši so ob državnih praznikih v sodelovanju s svojimi tovariši pripravili proslavo, na kateri so pokazali, kaj znajo oziroma, kaj se lahko naučijo v tako kratkem času. Na družabnih večerih ali kar ob tabornem ognju so preizkušali tudi svoje plesne sposobnosti.

Dobra organizacija je torej 1387 otrokom naše občine omo-

VARUJMO OTROKE NA POTI V ŠOLO

Starši lahko za varnost otrok na poti v šolo in domov storimo zelo veliko. Predvsem moramo izkoristiti vsako primerno priložnost, da otroku ra-

Začelo se je novo šolsko leto. Začele so se nove nemajhne skrbi za »starše, za šolo, za otroke. Lotimo se ene, ki sodi med najpomembnejše, to je **ZAGOTOVITI OTROKU VARNO POT V ŠOLO IN DOMOV**. Poskrbeti, da bo otrok ostal živ in zdrav, je najbolj važno.

Nekoč nas to vprašanje ni toliko skrbelo. Prav gotovo ne, saj tedaj cestni promet ni predstavljal tega, kar predstavlja danes, ko je skoraj vse na kolesih, ko so ceste prepolne vseh vrst motorizacije, ko prav cestni promet zahteva vsak dan nove žrtve, tako med odraslimi kot otroci.

Prvi šolski dnevi in tedni, tako govore izkušnje iz preteklosti, so za otroke najbolj nevarni. Za to je več razlogov. Otrokove skrbi na poti v šolo so usmerjene predvsem v šolske obveznosti. Hoja po cesti postane tako bolj ali manj običajno preprosto gibanje, brez razumevanja in presoje nevarnostne situacije. To pripelje otroke do nepričakovanih, kritičnih trenutkov, ko v delku sekunde ne vedo več, kako bi se šele izpred avtomobilskih koles. Tako je običajno pot do nesreče.

zložimo zakonitosti, tiste, ki nastanejo predvsem v odnosu voznik — pešec — kolesar. Obravnavajmo vse, kar utegne zapletiti nevarnostno stanje, od enostavnega pravila hoje po cesti, do prečkanka ceste v vseh mogočih situacijah, vožnje s kolesom in tako naprej. Zelo pomembno je, da se otrok odpravlja na dnevno pot v šolo pravočasno, tako da ne bo hodil v časovni stiski, ko ga bo skrbelo samo to, da ne bi zamudil pouka in nič drugega. Če smo tako ali drugače zvedeli za otrokovo nevarno vedenje v prometu, ne smemo mimo tega, da ne bi skupaj z njim na primeren način obravnavali ta »prometni greh«.

Posebno poglavje so naši prvošolčki. Teh ne puščajmo z doma kar tako, kot smo jih puščali npr. k babici ali na bližnje otroško igrišče. Zanje pomeni začetek šole neko življenjsko pomembno prelomnico. Zanje je pot od doma do šole nekaj drugega kot doslej znane poti. Zanje so prometne nevarnosti v raznih oblikah še nedojemljive, ker jih še ne razumejo.

Vse to nalaga staršem še večje odgovornosti do sistematične prometne vzgoje in skrbi za varnost njihovih otrok. Vsaj nekaj prvih dni šolskega pouka je priporočljivo, da otroke spremljamo na svoji poti do šole in domov. Ob tej priložnosti jih spoznavajmo z nevarnostmi, s katerimi se srečujemo in jim razložimo, kako se jih obvarujemo. Navadimo jih na najvarnejšo pot, posebno, ko je treba izbirati mesto prečkanja druge ceste. Obvezno naj nosijo rumeno rutico.

Ne bi še naprej naštevale podrobnosti o tem kako zavarovati otroke v prometu. Tega je toliko da se v tako kratkem sestavku ne da opisati, odvisno pač od tega kdaj, kje in kako se znajdemo sred pometnega vrveža. Starši imamo najbrž tudi neka lastnih izkušenj, da bomo znali ukrepati tako, kot je potrebno in prav, da bomo obvarovali naše najmlajše pred najhujšim, pred prometno nesrečo prav sedaj, ko pomagamo otroku na prvih stopnicah njegove življenjske poti.

MARJAN METLJAK

Neža Maurer

SINČEK PETELINČEK

Majhen je kot petelinček,
a najljubši mamin sinček,
lase daleč čez oči,
usta pa na hi-hi-hi.
Cele dneve je okrog,
vsak večer pobitih nog.
Vprašal sem ga: »Kam pa greš?«
Rekel je počasi, resno:
»Jaz že vem — ti pa ne smeš!«

Foto:
BRANKO VRHOVEC

NA OSNOVNI ŠOLI KRIMSKI ODRED PRESERJE
OBRAMBNI DAN

Že dalj časa smo se intenzivno pripravljali na obrambni dan.
V soboto 12. maja 1990.

18. junija smo se učenci učitelj zbrali v učilnicah, seveda brez šolske opreme. Pogovarjali smo se o nalogah mladih pri obrambi domovine! Pogovor je prekinil zvonec za alarm. Niti minuta ni pretekla, ko smo že vsi po dogovorjenemu zaklonišča v bližnji okolici. Takoj se je sestal štab, ki je poskrbel za varen prihod iz zaklonišča na zborna mesto. Posamezne enote, povezane z radijsko zvezo in opremljene s specialkami, kompasi in zastavami so se pod vodstvom rezervnih vojaških starešin in ZB po različnih poteh pomikale proti Planinci. Na poti so nam vodje aktivni udeleženci NOB, pripovedovali o bojih na tem področju. Učenci, naborni kurirji, so skrbeli za zvezo med enotami in štabom. Prve enote so že dobri uri hile prispale na Planinci, kjer je bil štab, ambulantna in kurirna. Zbranim pionirjem je spregovoril domačin tovarš Petelin Andrej. Na mitingu in okusnem pasulju smo se dobro razpoloženi vrnili v dolino.

Obrambni dan je uspel. Vsi udeleženci so menili, da bi bilo potrebnih še več takih akcij.

Pionirji osnovne šole
Krimski odred Preserje

ČEMU TAKO?

KOPANJE V SEDANJIH RAZMERAH »NA JEZU« NI VARNO

Edino naravno kopališče, ki ga imamo v viški občini, se imenuje »Na jezcu«. Sem prihajajo na osvežitev krajanje Vrhovcev, Brda in Kozarij, pa tudi iz širšega področja mesta Ljubljane. Obiskovalci kopališča so predvsem občani, ki si ne morejo privoščiti dopusta na morju in otroci, ki izkoriščajo tako prosti čas med šolskimi počitnicami. Na področju »jeza« so se tudi večkrat prirejale razni pikniki, ki jih organizirajo delovne organizacije, šole in posamezne družbe.

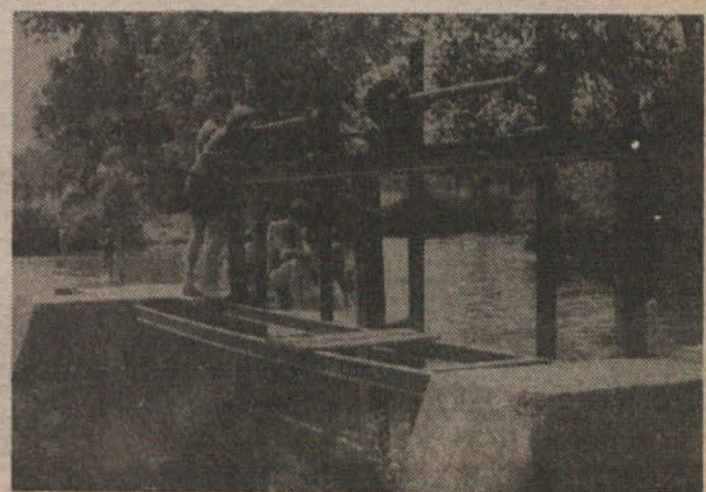
«Ježe» je bil pred nekaj leti obnovljen. Popravljeni so bila tla, na prehodih pa so bile zamenjane deske. Izvršena je bila tudi regulacija Gradaščice. Danes pa je stanje povsem drugačno. Prehodi so brez desk, tako, da hodijo obiskovalci preko zapornic samo po dveh nosilnih profilih, iz katerih štrlijo vijaki, s katerimi so bile včasih pritrjene deske. Vse to se dogaja v višini tri do štiri metre, kar pa je seveda v slučaju padca lahko že kar smrtno nevarno.

V sredini meseca junija smo lahko videli mladince iz Vrhovcev in Brda, kako so samovoljno odpirali zapornice in z lopatami čistili blato iz prostora pred zapornicami, vendar jih je od tega dela kmalu odgnal nek ribič, čes, da delajo škodo. Urediti pa so hoteli le prostor, kjer bi lahko preživel prosti čas, nekaj prijetnih uric.

Upravičeno se lahko vprašamo, kdo je odgovoren za tako stanje? Ali se mora resnično najprej zgoditi nesreča, ki ima lahko tragične posledice in šele temu sledi ukrepanje? Ali mora res nekdo delati škodo zato, da bi sebi in drugim priskrbel varen rekreacijski

prostor? Verjetno cena nekaj kvadratnih metrov desk, ki so potrebne za obnovitev prehodov in stroški mehaniziranega čiščenja prostora pred zapornicami ni primerljiva z življenjem otroka, ki lahko nesrečno pade na beton in se lahko pri tem hujše celo tragično poškoduje.

ANTON STERLE

DORE KLEMENČIČ-MAJ

SLIKAR, KI NE UPORABLJA ČRNE BARVE

Dore Klemenčič — maj, rojen 16. junija 1911 v Galiciji pri Celju v učiteljski družini. Diplomiral na Umjetniško akademiji v Zagrebu. Že pred vojno razstavljal v Celju, Mariboru in Ljubljani. Marca 1943, po ustaški ječi in po pobegu od četnikov se je vključil v partizanske enote na Kozari... V Kočevju pripravljaval dvorano za L. zbor narodnih poslancev. Po kongresu partizanov kulturnikov v Semiču poslan v štab IX. korpusa v propagandni oddelek. V juniju izdal mapo 10 linorezov »V imenu Kristusovih ran«. I. 1946 postal član Komiteja za kulturo, poslan v partijsko šolo. Leta 1947 sodeluje z grafiko na razstavah v Moskvi, Leningradu in Kijevu, Varšavi in Pragi. Leta 1949 dobil za skico slike »Koliščarji« I. nagrado Ljubljane, 1957 razstavlja skupaj s Šubicem in Čiuho v Parizu, sodeluje na razstavi v New Delhiju in Peking, do leta 1963, ko sodeluje z grafiko na razstavah po Latinski Ameriki, razstavlja v številnih krajih doma in v tujini: Leningradu, Moskvi, Minsku. Od leta 1965 sodeluje na razstavah: v Bologni in Torinu, Caracasu, Moskvi, Minsku, Leningradu, Berlinu, Varšavi, Dresdenu, Havani, na Dunaju, Gradcu, New Delhiju, Peking... in ima številne razstave doma. V katalogu, ki ga je ob njegovi pregledni razstavi leta 1976 izdala Moderna galerija v Ljubljani in iz katerega smo povzeli te podatke, je omenjenih še 21 naslovov avtorjevih spisov.

Velikodušna in res prijazna je bila slikarjeva gesta, ko nam je ljubeznivo posodil magnetofonska trakova, na katera je posnel naš razgovor... Pa nam ni naloge prav nič olajšal, čeprav smo rokopis popravili potem dvakrat, skrbno pretehtali vsako zapisano besedo in marsikaj izpustili, pa dopisali. Tako smo se odpovedali čisti improvizaciji osebnega vtisa do slikarja in njegovega dela, saj nam bo komajda uspelo posredovati nekaj njegovih misli, ki nam jih je magnetofon žuboreče reproduciral v založenem prav do visokega stropa natrpanem prostoru — ateljeju, kjer so le redke s slikami nezakrite ploskve izdajale temen opaz meščanskega salona, dve goli žarnici, prosto bingljajoči s stropa pa ta opaz zanikale, skupaj s papirjem, ki obleplja meščansko stilno okno. In vendar na polici razvrščena vrsta vaz vseh velikosti ohranja sled časov, ko se je med vonj oljnih barv mešal vonj cvetja in najbrž tudi parfumov; pred zaveso velikanski šop suhega cvetja, cvetja tudi pri omari z ogledalom, kjer skrbno razvrščene škatlice razkrivajo rabo sodobne tehnike: fotoaparata, magnetofoni, kamere. V tej nakopičenosti vlada skrben red: pod stropom skrbno zapakirane slike, na zvrhano založeni mizi cvetjijo v lončkih čopiči, v drugi škatli svinčniki in pisala vseh vrst, škatlice z zdravili in papir na mizi počekajo z labirintni vijug. Na slikah barve toplih tonov — dominantni »mostiščarji«, akti, slap dolgih dekleških las, pejsaži, »Konec vojne« v povečani varianti s svetlobo, ki izhaja iz fantkove glave, krajine, cvetje in cvetje. Za obiskovalce sredi sobe en sam neudoben stol brez naslanjaja, galantno prekrit z blagom s cvetličnim vzorcem. Nagrada ga ni presenetila, vaje jih pa ni. Prvo je dobil in ni dobil, ko je bil star šestnajst let in je delal kot risar v tiskarni (niso mu je izplačali, ker je bil premlad), v ujetniškem lagerju je dobil svojo drugo nagrado — tri zavojčke cigaret, nagrada Ljubljane za razpis Mestnega muzeja na temo »Mostiščarjevi«, letos pa nagrada vstaje slovenskega naroda.

O Doretu Klemenčiču-Maju so vendar toliko govorili, učili smo se o vas v šoli?

Tako je. To je prva nagrada te vrste. Ali ste brali mojo knjigo »Izgubljeni zapiski«? Tri leta prej sem dobil nagrado za literaturo kot za slikarstvo. Pri nas je tako — kot te nekdo predlaga. Neki slikar je dobil to isto nagrado za eno samo razstavo, jaz pa sem jih imel preko štirideset po vsej Sloveniji. Nikogar ni bilo, da bi me predlagal. Tistega objektivnega organa kratkoma ni. Morali bi imeti komisijo strokovnjakov, poznavalcev, naj bo v likovni umetnosti, literaturi ali glasbi. Vse gre na hitro. To je naše povojno obdobje, strašno razgibano in polno zmot. To bi bilo moč slišati kot pritoževanje.

Na vaših slikah svetloba kar žari...

Delam samo pri dnevni svetlobi. Ta soba pa je skrajno slab prostor. Zaradi tega prostora sem desetkrat manj naslikal. O tem se mislim na občini malo pogovoriti. Preprosto nimam slik in risb več kam dati. Literatu je dosti lažje, za pisa-

nje ne rabi velikega prostora, a pisati je mogoče tudi pri sveči. Bevk je pisal samo ponoči, kot mi je pripovedoval.

In se lotiva teme: komunikativnost umetnosti. ZKO ima le neko možnost, da posreduje umetniška dela.

Zdaj ne apeliramo na to, da ste slučajno predsednik kulturne skupnosti. Ali ste že kdaj sami razmišljali, kako bi pri ljudeh vzbudili željo in potrebo po umetnosti.

Če hočemo reči kaj za današnji čas, ne bo prav nič škodovalo, če pogledamo malo v našo zgodovino, seveda ne glede na to, kakšna je bila vsebina te umetnosti. Vsaka vas ali vsaj pet vasi skupaj je imelo cerkev, ta cerkev je bila opremljena s petjem, z ideologijo, se pravi krščansko pridigo in z likovno umetnostjo. Pri nas imate tu čudovite stvari. Stele je napisal Gotiko, pa imaš tudi pred gotiko zares dobre slike in zares dobre kipe. In kmetje so naročali — na primer svojega patrona in še koga iz nebeške hierarhije. Zgodovinarji pravijo, da so ženske slikale na steklo,

Akademski slikar Dore Klemenčič-Maj, naš občan in družbenopolitični delavec je ob obletnici vstaje slovenskega naroda prejel visoko priznanje »Nagrada vstaje slovenskega naroda«. Čestitamo!

potem panjske končnice; in obleke, ki so jih kreirali. To vse je neko merilo, ki bi se ga dalo uveljaviti, pa ga še nismo našli in da bo človek tudi v posestvi umetnine, ne da bi samo razstave gledal. To je zdaj vprašanje, kako? Ali se to da preko kulturnih skupnosti realizirati? Življenje ustvarja praksa.

Verjamete, da bi se dalo oživiti nekaj analognega kot so cerkve?

Seveda (je pribil s tonom samoumevnosti in prepričanosti, očitno porojenim v dolgoletnih premišljevanjih o tej temi). KULTURNI DOMOV. Drugega za sedaj ne vidim. Postaviti je treba kulturne domove, da bodo ljudje, ki tam živijo, imeli to za nekakšen svoj center, kjer bi bile različne prireditve: gledališke, recitacije, knjižnice, prostori za likovne razstave in da bi si lahko človek sliko tudi kupil, da bi dejal, to je moje, skoraj z občutkom, da je sliko sam naslikal. Seveda, vprašanje je, ali si zasebnik lahko privoščil oljne slike, ki ne morejo biti poceni. Grafika se danes uveljavlja samo iz komercialnih razlogov. Vprašanje pa je, ali si ljudje tako grafiko res želijo. Glejte, včasih so žebrale litanije in niso razumeli, kaj pomeni na primer »stol slonokoščeni, prosí za nas«. Zdaj po isti poti umetnosti ne razumejo in ji kratkoma verjamejo.

Menite, da ljudje o umetnosti sploh dovolj razmišljajo, da bi se odzivali nanjo kritično, pa še to: se res da umetnost primerjati z religijo?

Lahko se primerja, samo treba je dobro premisliti, kako. Umetnost je takomenovano duhovno življenje in to je velika sfera. Tam potekajo vse tiste bitke, ki se dogajajo v življenju. Življenje je temelj vsega drugega. Saj že markizem pravi, da je duhovno življenje nadgradnja fizičnega življenja.

Še zmeraj nas vznemirja formiranje kulturnih središč, ki marsikje dobesedno mrzlo bobnjajo. Kako to duhovno središče »Posvetiti, mu dati toploto in privlačnost?« Pri tem smo slikarja pozabili vprašati, če bi bil voljan za katero od golih sten naših kulturnih domov prispevati svojo sliko, sicer nam je pa povedal, da slik ne prodaja).

Tisto cerkveno sva sicer omenila, pa ne bova več uporabljala. Zdaj smo v današnjem času, zdaj gre za pojem samoupravljanja. To se pravi izražati in upoštevati voljo ljudi, takšno, kakršno imajo, upoštevati njihove želje.

Pa če ljudje nočejo kulture?

PA JO HOČEJO. (Rdeča iskrica na magnetofonu je kar poskočila.) Vprašanje je le, ali jim nudiš tisto kulturo, ki jo želijo, ali ljudem ponuja nekaj tujega. Opažam, da se marsikaj vzame z nerazumevanjem, da se vulgarizira. Tudi samoupravljanje ne more biti sinonim za samovoljnost, površnost in neodgovornost.

Prosili smo ga, naj precizira namig, ki je bil o kulturnem amaterizmu izrečen v »Delu«; posebej ker praksa kaže, da je za profesionalno kulturo veliko večje zanimanje, če ljudje sami ustvarjajo, se izpovedujejo, izražajo, naj si bo na gledališkem, glasbenem ali likovnem področju.

Govoril sem o džingiskanskem zavzemanju, silna osvajačnost nepismenosti (to reče nekam zadovoljno, očitno mu je formulacija všeč). Da ne bi forsirali neke netaletiranosti, neumetnosti, grobe konjunkture. Ste videli razstavo naive na Gospodarskem razstavišču? Škoda. Videli bi, kaj so neprimerno privzdignjeni umetniki z vprašljivim talentom »Talenteki«, kot je dejal nekoč Jakopič. Če skrenemo s prave amaterske poti, lahko strašno zaidemo.

Kako bi opredelili KIČ?

Dostikrat je to samo stvar občutja. Moderna muzika, ki je po mojem občutju silno živčna, na drugi strani imaš pa SLAKE in AVSENIKA, ki »lajnajo« tiste stare »viže važe«, ki so tudi kič. Kič in plitkost korakata skupaj. Ostrih meja ni. Tako daleč bi lahko šel, da bi kdo celo Rafaelu očital »Tvoje slike so sladkobne, mejijo že na kič.« To je namreč večni problem, kot je večni problem življenje. Nепrestano moramo čistiti stanovanje, se umivati, neprestano moramo vzdrževati samega sebe. Tako je treba vzdrževati in čistiti tudi duhovno področje.

Seveda, to je pa težje, kot z milom in ščetko. Umetnik izven družbe ne bi nič naredil. Če se tako pravi »delam zase«, ne dela zase, dela za ljudi, pa če se tega zaveda ali ne. V renesansi so bili naprimer že zelo hudi nesporazumi med umetniki in oblastniki, pri enem, na primer Michelangelu so naročali papeži, prepričan pa sem, da je bil še kdo, ki je bil prav tak talent, pa ni dobil opore v družbi. Tako je tudi danes. Sam sem se vedno izogibal naročilom.

Tale slika je pa poškodovana?

Ko boste brali mojo knjigo, seveda če boste imeli čas, boste videli, kaj se je zgodilo z mojimi slikami v Banjaluki. Pri pisateljici Mari Husovi sem spravil okrog sto slik. Med borbo za Banjaluko se je skrilo prav v tisto sobo dvanajst ljudi, večinoma ženske in otroci. Podivjan Svaba je vse postrelil, to so pa sledovi tistih krogel, ki so se odbijale po stenah sobe, no na tej drugi sliki, ki je padla na tla, pa je še kri pomorjenih ljudi.

Ti sledovi so tudi v duševnosti generacije, ki je preživela vojno. Dore Klemenčič-Maj pavi, da je še vrsto let sanjal, da je obkoljen, da ga preganjajo Nemci, morebiti je zato njegov znameniti »Konec vojne« edini motiv, ki ga je naslikal še enkrat.

Močno se bojim, da prihajamo v novo obdobje barbarizmov. Nisem za nasilje, nisem za razkroj, kakršnega prikazujejo dela nekaterih sodobnikov. Veste, kultura ni samo umetnost. Kultura je brez meja, obsega vse življenje: tudi kultura politike, kultura politikov, sodišč. To sem že večkrat povedal, nekoč v intervjuju novinarji za radio, pa so mi te misli brisali. Umetnost pa je lahko celo zelo nekulturna. To sem omenil nekemu našemu mlajšemu politiku. Dal mi je prav.

Kaj je človeku danes najbolj sovražno?

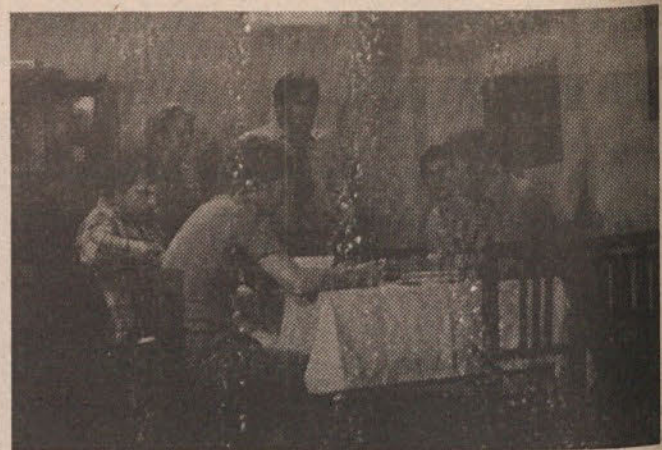
NEZAUPANJE V ČLOVEKA. Nezaupanje v človeka, stremuštvo, življenje na tuj račun, največji sovražnik človeštva pa je človekova neumnost, kot je rekel Cankar.

(Morebitnega bralca opozarjamo, da lahko resnično obžaluje, da ne more z nami poslušati tega magnetofonskega zapisa, kjer slikar zavzeto s prijetnim in prijaznim glasom, vajenim vseh vrst pogovorov, modruje o življenju in umetnosti. O stilih. Sam izrazito zanika, da bi sledil nekemu določenemu stilu, celo tako pravi, da stila nima, ampak se vsake slike loteva na novo. Zaveda se tudi, da mora vsaka generacija iskati svojo izvirno pot).

Umetnik naj bi bil vezan z družbo tako kot umetnik in kot človek, a vendarle naj bi bilo težišče udejstvovanja na umetniškem področju. Dejstvo, da je po vojni v primerjavi s predvojnimi obdobjem tako malo naslikal, Dore Klemenčič pripisuje različnim činiteljem: aktivizem — mislil sem, da se moram žrtvovati, slikarstvo za nekaj časa pustiti, pa celo leto nisem prijel čopiča v roko, potem je tega kriv tale delovni prostor, pogledjte zdaj je oblačno, tale soba je povsem mračna in ne morem slikati. Po celih šest zimskih mesecev je to temno, pa »udruženost«, kot pravi pesnica Svetlana Makarovič, ki jo v razgovoru še večkrat omeni.

Tako nekako je tekel razgovor 12. avgusta 1977, tiste, ki jim ta okrnjena inačica razgovora ne bo zadostovala in tiste, ki niso imeli sreče, da bi Doretu Klemenčiču-Maju osebno čestitali za visoko priznanje — NAGRADO VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA, vabimo, da si ogledajo razstavo v avli občinske skupščine.

J. T.

»Oče« Bert Sotlar in »gospodinja« Majda Potokar z »gadi« v »stanovanju« Konjušnice

NOV SLOVENSKE FILM POSNET

»TO SO GADI«

»Konjušnica« v Trnovem glavni kraj dogajanja

Režiser Jože Bevc, naš občan s Tržaške 51a, je po lastnem scenariju posnel celovečerni igrani barvni film »To so gadi«. Gadi so peterica fantov, ki so ostali brez matere in s katerimi ima oče, ki ga igra Bert Sotlar, goro skrbi, saj so polni vragolij, tako da končno tudi potrpežljiva gospodinja (Majda Potokar) ne zdrži več.

S soseso v trnovski »Konjušnici« prihajajo v spore, ki pa pri malih ljudeh, ki v srcu le niso hudobni, kot bi kdo sklepal po hudih besedah, nimajo hujskih posledic. Bevc, ki je za številne filme prejel vrsto nagrad na domačih in tujih festivalih, je za svoj film izbral vrsto znanih igralcev — poleg omenjenih še Radka Poliča, Borisa Cavazzo, Dareta Valiča, Milo Kačičevo, Maksa Bajca — da jih naštejemo samo nekaj (v filmu je 64 vlog), v pomembnih vlogah pa nastopa tudi nekaj mladih novincev — Andrej Prevc, Bogdan Sajovic in Tatjana Pugelj. V fotografiji Ivana Marinčeka bomo videli film jeseni.

F. S.

Jože Bevc s »soferjem« Borisom Cavazzo

KUD BARJE

Obnavljajo Saše Vuge »Stežo do polnoči« STOP Z igr. bodo še gostovali STOP Pišejo poročilo o dejavnosti društva STOP Sestavljajo program za novo sezono STOP

KUD SVOBODA BRDO

Republiškega gledališkega seminarja v Piranu sta se udeležila Cvetka Bufolin in Tone Azman STOP Društvo je tako pridobilo dva strokovno usposobljena sodelavca STOP V novi sezoni bo delo steklo STOP Poročilo STOP

KUD BREZOVICA

Knjižnica obdržala tretje častno mesto STOP Kaj dela pevski zbor? STOP

PD HORJUL

Po republiškem odlikovanju »Zlati maski« bodo Horjulci pred odhodom v Maribor na Borštnikovo srečanje ponovili Javorškovo »Manevre« za domače občinstvo STOP Dramatik Peter Božič je za horjulsko skupino napisal svojo novo dramo STOP Ženski pevski zbor bo sodelo-

val na reviji pevskih zborov na Vrhniki v okviru proslave aktivistov OF in borcev NOB Notranjske STOP

KUD IG

Moški pevski zbor Ig bo sodeloval na reviji pevskih zborov na Vrhniki STOP

KUD IŠKA VAS

Na 3. zboru aktivistov OF in borcev NOB Notranjske bo moški pevski zbor nastopil z Blognerjevimi »Delavskim pozdravom« in Marčevim »Psmijo XIV. divizije« STOP

KUD LAVRICA

Pripravljajo celovečerno igr. STOP

KUD ROB NA DOLENJSKEM V kratkem bo premiera »Rdeča kapice« v režiji Romana Novelli STOP

KUD ŠKOFLJICA

Knjižnica je po zastugi Toneke Gratove spet zaslužno ohranila pro-

PLAVANJE

TEČAJ
TUDI V SOBOTO

Letošnja črna kopalna sezona se bliža koncu. Zakaj črna? Žalostne statistike kažejo, da se je letošnje poletje utopilo izjemno veliko število kopalcev. Nesreče v vodi in ob njej so vedno bile in preprečiti jih popolnoma ne moremo. Toda vsak se lahko vsaj preventivno zavaruje pred morebitno nesrečo.

Preiskave kažejo, da so se utopitve zgodile zaradi neznanja plavanja, precenjevanja lastnih zmogljivosti in zaradi vinjenosti. Vse tri glavne vzroke nesreč pa lahko z zdravim razmišljanjem preprečimo. Kot se lahko odredimo pretiranemu uživanju alkohola pred vožnjo z avtomobilom in ne precenjemo svojih zmogljivosti ob delu, tako smo lahko zmerni tudi pri kopanju in plavanju, tako v bazenu kot v odprtih vodah. Tudi plavalna nepismenost ne sme biti vzrok za nesreče, saj skoraj v vsakem večjem kraju v Sloveniji deluje občasna ali celo redna plavalna šola za otroke in za odrasle.

V naši občini pod okriljem Plavalnega kluba Ljubljana že vrsto let redno deluje plavalna šola za odrasle in za otroke ter mladino. Že tradicija zahteva, da se ob koncu pouka odpro vrata kopalnice Kolezija in pričnejo se plavalni tečaji. Tudi letošnje leto ni bilo nič drugače. V dveh tečajih za otroke se je v dopoldanskih urah zbralo na kopalnici 257 otrok. Razdeljeni so bili v vrste glede na starost in glede na njihovo plavalno predznanje. Vsaka skupina, ki je štela pri-

bližno 14 otrok, je pod vodstvom vaditeljev hitro spoznavala osnovne elemente gibanja v vodi. Letošnje leto so vpisovali tudi predšolske otroke, ki pa niso dosegli tako vidnih uspehov kot njihovi starejši vrstniki. Tečajniki se ob koncu pomerijo tudi na pravem tekmovanju, kjer najboljši prejmejo skromna priznanja za voljo in vložen trud.

Vodji obeh tečajev M. Potočnik in M. Švegelj sta bila z razme-

rami na kopalnici in pri delu z otroki zelo zadovoljna. Ponagajalo pa jim je vreme, ki je večkrat onemogočilo redno vadbo v vodi. Tako so bili prisiljeni imeti

tečaj tudi v soboto, čeprav tega ni bilo v programu. Prvi tečaj pa je bilo kljub slabši udeležbi potrebno podaljšati za dva dni. Tako se je večina tečajnikov v dvajsetih dneh naučila plavati. Tudi odrasli so v dveh tečajih imeli možnost odpraviti plavalno nepismenost. Pod vodstvom J. Cimpermana in dveh pomočnikov so se odrasli v večernih urah, tako kot mladina dopoldan, učili plavalnih veščin. Prenekateri so že pred koncem tečaja z veseljem v oči odhajali s kopalnice proti domu, saj so postali plavalci. Več kot dve tretjini tečajnikov od 81 vpisanih neplavalcev je ob koncu uspešno prestalo zaključni test plavanja.

Vsekakor so športni delavci PK Ljubljane, poleg uspehov z

S ČOLNOM
SKOZI LJUBLJANO

Mnogo naših občanov redno hodi v službo, v šolo in po vsakdanjih opravkih po bregovih zelene Ljubljane. Navajeni so te reke, njenih strmih betonskih bregov in hiš stare Ljubljane, ki stisnjene stojijo na bregu. Starejši v mislih kdaj pa kdaj osvežijo spomin na kopanje na Špici, na veslanje po reki in na premnoge mirne kotičke na njenih bregovih. Kljub temu, da se svet vrti naprej in to vedno hitreje in hitreje, se ti časi vračajo. Vrnili se bodo leta, ko je bila Ljubljana, posebno pa še okolica Špice, zbirališče športnikov in rekreativcev. Ponovno lahko po mili volji veslamo tako s kajakom in kanujem, kot tudi z velikim rumeno obarvanim čolnom, ki sprejme na varno vožnjo tudi pet oseb. V načrtu je tudi izgradnja športno rekreacijskih površin, kjer si bodo naši občani in vsi Ljubljančani s športom zapolnili ure oddiha.

Z večjo skrbjo za naše okolje in z novimi čistilnimi napravami so reki, ki teče skozi naše mesto, ponovno vrnili tisto zeleno lepoto vode, ki že sedaj mnoge premami, da se kopajo v njej.

Pobudo za razvijanje športno rekreacijskega centra ob njenih bregovih pa so dali delavci ZTKO občine Ljubljana Vič-Rudnik, ki so storili že prve korake. Občanom so v Rekreacijskem centru Ljubljana, Čolnarska 20 na razpolago veliki Elanovi plastični čolni za 4 do 5 oseb. Sposojevalnina znaša 20 din. Na drugi strani reke, kjer ima svoje prostore Kajak kanu klub, pa si lahko sposodite enosedežne kajake in kanu. Na razpolago je 6 čolnov, katerih najem stane 10 din na uro.

Z otvoritvijo dveh čolnarn smo popestrili izbiro rekreacije, saj nudi veslanje proti toku obilo možnosti za krepitev in vzdrževanje telesne kondicije. Poleg čolnov, ki so namenjeni izposojanju pa delavci ZTKO viške občine pričakujejo tudi večje število čolnov, ki so v zasebni lasti in preko jeseni in pomladi počivajo v garažah in kletih. Vsekakor pa jih je treba pri njihovih naporih podpreti in jim z lastnimi močmi pomagati za oživitve Ljubljane.

KOLEDAR TRIM AKCIJ
V LJUBLJANI
ZA JESEN 1977

1. TRIM TEK
»VEDNO MLADI TEČEMO
RADL.« Četrtek, 15. sept. 1977.
Cooperjev test na stadionu
Šiška-Ljubljana, Vič-Mercator.
Zrebanje 10 + 10 TRIM majic.

2. TRIM KOLO
»VSI NA KOLO ZA
ZDRAVO TELO.« Kodeljevo.
Nedelja 2. oktober 1977 od 8.30
do 12. ure. Zrebanje 10 TRIM
majic ter športno kolo ROG.

3. TRIM HOJA
»POT POD NOGE, KRE-
PIMO SRCE.« Nedelja 16. ok-
tober 1977 od 8. do 12. ure
Šmarna gora. Zrebanje 10 TRIM
majic ter nahrbtnik.

4. TRIM PLAVANJE
»ZA VITKO POSTAVO JE
PLAVANJE PRAVO.« 5. no-
vember, od 9. do 12. ure ali od 16.
do 20. ure. Kopalnice Štern in Ti-
voli. Zrebanje 10 + 10 TRIM
majic. Vstopnina 5 + 10 din.

mladimi tekmovalci, dosegli zav-
idljive uspehe tudi pri odprav-
ljanju plavalne nepismenosti. S
tem večletnim delom preko po-
letja na kopalnici Kolezija in z
rednim delom na pokritih kopa-
liščih v Ljubljani so mnogo pri-
pomogli pri preprečevanju še
vedno prepogostih nesreč v vodi.

ŠPORTNE
NOVICE
IZ
PARTIZANA
VELIKE
LAŠČE

NOGOMET

Na nogometnem turnirju, ki
ga je organiziral domači Partizan
so sodelovale štiri ekipe: Karlo-
vica, Retje, Velike Lašče in Tur-
jak.

Rezultati: Velike Lašče : Tur-
jak 9:7, Karlovica : Retje 3:1,
Turjak : Retje 3:0, Karlovica :
Velike Lašče 5:3.

Najboljši strelec turnirja je bil
Dolšina s petimi goli, najboljši
vratar pa iz domače ekipe Peter
Žagar.

BALINANJE

Ob priliki otvoritve novega
igrišča za balinanje v Dvorski
vasi je bil turnir v balinanju. Na-
stopilo je osem ekip iz Velikih
Lašč, Turjaka, Male Slevce,
Retij in Dvorske vasi. Zmagala
je ekipa iz Male Slevce pred Ve-
likimi Laščami in Dvorsko vasjo.
METOD ŽUŽEK

TRIM OBVESTILA

RAZPIS
ŠPORTNO-REKREATIV-
NEGA

TEKMOVANJA V TENISU
TVD Partizan Vič razpisuje
športno rekreativno tekmovanje
v tenisu. Pravico udeležbe imajo
vsi občani občine Ljubljana
Vič-Rudnik, člani OOS v občini
in člani OTKO. Tekmovanje, ki
bo po turnirskem izločilnem si-
stemu na osem dobljenih
gemov, se bo začelo v petek, 23.
septembra 1977 ob 15. uri ter
nadaljevalo v soboto in nedeljo
ob 8. uri na igrišču TVD Parti-
zan Vič, Tržaška 76. Prijavljeni

bodo razdeljeni v dve starostni
skupini in sicer do 45 let in sta-
rejši, ženske pa se bodo pome-
rile v eni skupini. Ob zaključku
tekmovanja prejmejo najboljši
trije priznanja. Zrebanje parov
za prvo kolo bo v petek, 16. 9.
1977 v klubskih prostorih. Zato
je treba pismene prijave, ki vse-
buje ime in priimek, letnico roj-
stva in stanovanje oziroma de-
lovno organizacijo poslati na na-
slov TVD Partizan Vič, Tržaška
76, najkasneje do 15. septembra
1977. Stroške tekmovanja nosi
organizator, prijavnina pa znaša
30 din, ki se plača v pisarni dru-
štva vsak dan od 8. do 12. ure,
v ponedeljek in četrtek pa tudi od
17. do 18. ure. Vabljeni!

RAZPIS
ŠPORTNO-REKREACI-
SKEGA
TEKMOVANJA
V NAMIZNEM TENISU

ZTKO občine Ljubljana
Vič-Rudnik razpisuje rekrea-
tivno tekmovanje v namiznem
tenisu. Nov tekmovalni sistem v
letu 1977 velja tudi za to športno
panogo. Zaradi redne rekrea-
tivne vadbe skupin, ki vadijo v
tej športni panogi, bodo lahko
tekmovali v občinskem merilu.
Pravico udeležbe imajo šport-
niki starejši od 16 let, ki ne va-
dijo v selekcijah. Tekmovanje se
bo začelo 3. oktobra 1977 v ob-
stoječih telovadnicah v naši šoli.
Tekmovalo se bo po liga siste-
mu, enkrat tedensko v popold-
anskem ali večernem času. Igra
se po pravilih NTZ Slovenije.
Ekipa šteje tri igralce oziroma
igralke. Prvovrščena ekipa v
moški in ženski konkurenci
prejme pokal, naslednji dve pa
priznanja. Pismene prijave spre-
jemajo do četrтка, 15. septem-
bra 1977 na naslov: ZTKO
Ljubljana Vič-Rudnik, Trg
MDB 14. Prijavnina za ekipo
znaša 30 din. Vse morebitne in-
formacije dobite po telefonu
številka 23-381 (90). Vabljeni!

FOTO VEST
IZ
DVORSKE
VASI

Enaki in podobni prizori so
v Dvorski vasi vsakdanjost.
Novo balinišče v Dvorski vasi
postaja pomemben športno-
rekreacijski objekt za starejše
in mlajše občane.

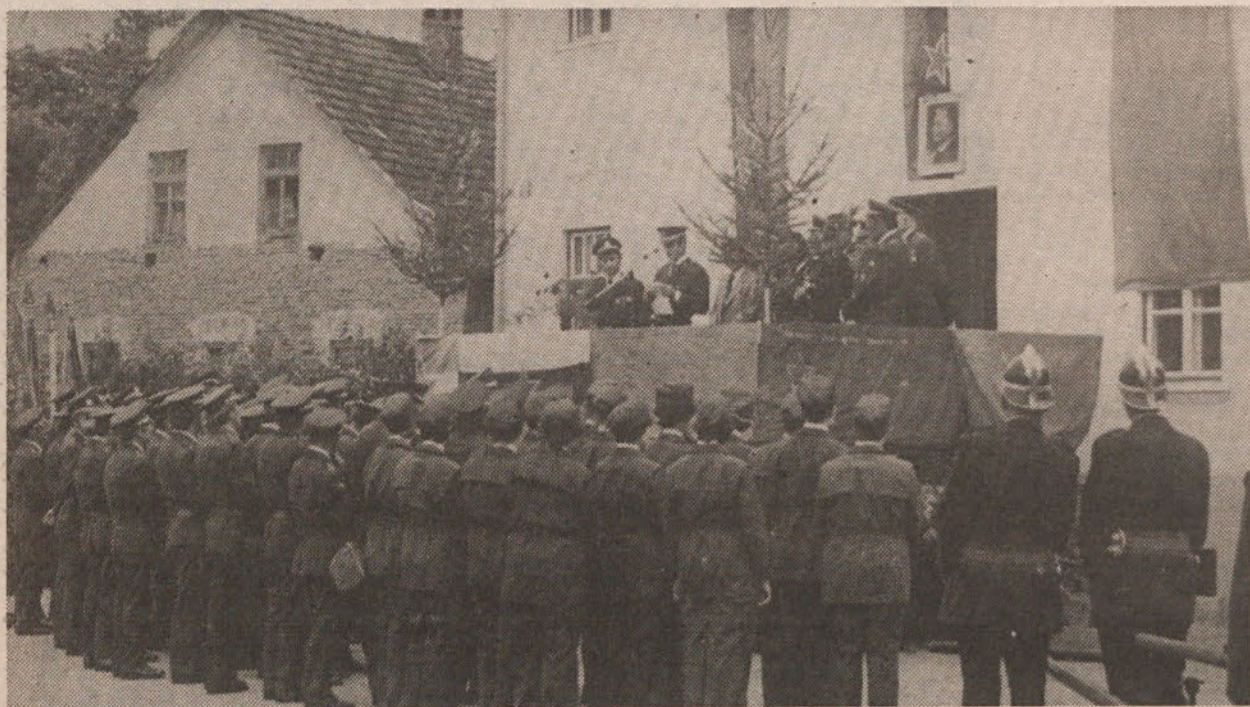
Ob zadnji letošnji plavalni pri-
reditvi v Ljubljani se je na držav-
nem prvenstvu za starejše pio-
nirje in pionirke, ki je bilo sredi
avgusta na kopalnici Kolezija,
zbralo kar 188 športnikov iz 25
klubov iz cele države. Domači
plavalci so v hudi konkurenci do-
segli nekaj vidnih rezultatov,
ekipno pa so zasedli četrto mesto.
Čestitamo!

Prvo soboto in nedeljo v sep-
tembru so se v športni dvorani na
Kodeljevem na mednarodnem
košarkarskem turnirju pomerili
tudi igralci KK Trnovo. Z ne-
ravno briljantno igro so ob enem
porazu in eni zmagi zasedli tretje
mesto. Turnir je pokazal mnoge
napake v igri, ki bi jih bilo treba
do začetka ligoških tekmovanj
odpraviti. Boljši vtis je zapustil
Jurij Šager, ki je na tekmah dose-
gel 50 košev.

Čeprav star šele 12 let je plava-
lec PK Ljubljana Andrej Drnec
zopet dosegel nov republiški re-
kord na 200 metrov mešano za
svojo kategorijo. Na drugem
mednarodnem prvenstvu Ljub-
ljane je ob odlični organizaciji s
tem rezultatom zasedel tudi prvo
mesto. Perspektiven plavalec.

V poletnih mesecih, ko so se
zaključila ligoška tekmovanja,
smo bili na kopalnici Kolezija
pogosto priče kvalitetnim igram
tako v košarki kot v malem no-
gometu. Športniki iz Ljubljane so
se kot po dogovoru ob lepem
vremenu zbrali na kopalnici in za
zabavo pomerili svoje sile. Tudi v
času počitnic ne gre brez športa.

UJETO V TELEOBJEKTIV

Člani gasilskega društva iz Bresta so v zadnjih dneh julija pripravili slovesno proslavo. Ob tej priložnosti je predsednik občinske skupščine Vili Belič položil temeljni kamen za postavitev novega gasilskega doma v Brestu. Zaslužnim članom pa so podelili priznanja za požrtovalno delo.

Člani gasilskega društva z Brda so v soboto, 10. septembra, uspešno izvedli gasilsko vajo, s katero so ponazorili in praktično preizkusili svoje znanje in veščine. Vajo so izvedli na Opekarno Vič. Ob tej priložnosti jim je predsednik izvršnega sveta občinske skupščine France Martinec izročil ključne novega gasilskega vozila.

V Št. Gregorju pri Sodražici je bila 10. septembra živinorejska razstava plemenske govedi rjave pasme s področja vzrejnih območij Grosuplje, Kočevje, Ribnica in Ljubljana Vič-Rudnik. Pokroviteljstvo nad izredno uspešno razstavo je prevzela Zadruga zveza Slovenije.

Jezero na Rakitni je tudi v letošnjih vročih poletnih dneh nudilo številnim obiskovalcem prijetno osvežitev, prijetna okolica pa sprostitve in rekreacijo.

DELO DRUŠTVA UPOKOJENCEV DOBROVA PRI LJUBLJANI

PRIJETEN IZLET

Društvo upokojencev Dobrova pri Ljubljani, ki obsega področje krajevnih skupnosti Dobrova, Horjul in Polhov Gradec, ima 300 članov. Teren je zelo obsežen in samo po zaslugi aktivnosti članov odbora društvo dobro deluje. Predvsem imajo člani odbora težko delo na področju Horjula in Polhovega Gradca.

V mesecu maju letos smo imeli letno konferenco in obenem praznovali 25-letnico Društva upokojencev Dobrova. Na tej slovesnosti smo šestim članom, ki so v društvu že 25 let, podelili priložnostne diplome. Konferenca je bila povezana tudi s praznovanjem 85. rojstnega dne maršala Tita, 40-letnico njego-

vega prihoda na čelo partije in 40-letnico ustanovitve KP Slovenije. Udeležba na tej konfe-

POJASNILO

V peti številki našega glasila (16. maj 1977) nam je v članku Leto slavnih obletnic na Karlovi malo zagodel ti-skarski škrt. Pravilno se bi moralo glasiti: zapeli narodne pesmi pod vodstvom Ivane Jaklič-Anice in ne tako, kot je bilo pomotoma objavljeno. UREDNIŠTVO

renci je bila zelo dobra, člani pa zadovoljni z izvedbo. V začetku julija smo organizirali izlet na Pohorje, ki se ga je udeležilo 100 članov. S Pohorja smo se vrnili v Maribor, kjer so nam pripravili kosilo v okrepčevalnici DU, kjer smo bili zelo postreženi. Upravniku in ostalemu osebju se ob tej priložnosti lepo zahvaljujemo za prijaznost.

Po kosilu smo si ogledali mesto in nadaljevali pot v Velenje, kjer smo si ogledali nedavno odkrit spomenik predsednika Tita. Vsi udeleženci izleta so bili zelo zadovoljni in več članov je izrazilo željo, da bi po možnosti še v letošnjem letu organizirali podoben izlet.

V. F.

ODVOZ KOSOVNEGA MATERIALA V OBČINI LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

V DRUGI POLOVICI MESECA OKTOBRA

Komunalno podjetje Ljubljana, TOZD Javna higiena, bo v septembru in oktobru organiziralo jesensko akcijo odvoza odpadnega kosovnega materiala po krajevnih skupnostih.

RAZPORED ODVOZA ZA OBČINO LJUBLJANA VIČ-RUDNIK JE PO KRAJEVNIH SKUPNOSTIH NASLEDNJI:

KS KRIM-RUDNIK, LAVRICA
KS ROŽNA DOLINA
KS VIČ
KS KOZARJE
KS BRDO, VRHOVCI
KS MALČI BELIČ, KOLEZIJA
KS MILAN ČESNIK
KS TRNOVO

17. OKTOBER 1977
18. OKTOBER 1977
19. OKTOBER 1977
20. OKTOBER 1977
21. OKTOBER 1977
22. OKTOBER 1977
24. OKTOBER 1977
25. OKTOBER 1977

OBČANI MORAJO PRIPRAVITI VES KOSOVNI ODPADNI MATERIAL DO 6. URE ZJUTRAJ

NAŠA KOMUNA — GLASILO OK SZDL LJUBLJANA VIČ-RUDNIK — UREJATA IZDAJATELJSKI SVET (predsednik FRANC MALOVRH) IN UREDNIŠKI ODBOR — ing. JANEZ ČE-MAŽAR, MILOVAN DIMITRIČ, JANJA DOMITROVIČ (glavna in odgovorna urednica), ing. ALOJZ HABJAN — JANEZ JAGODIČ, STANE FLORJANČIČ, IVO ZALAR — Tehnični urednik IVAN ŽITKO — UREDNIŠTVO NAŠE KOMUNE — LJUBLJANA, TRG MDB 7 — TELEFON 23-381, int. 26 ali 20-728 — Tekoči račun SDK: 50103-678-51173 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk Tiskarna Ljudska pravica — Ljubljana — GLASILO DOBIJO VSA GOSPODINSTVA V OBČINI BREZPLAČNO — GLASILO NAŠA KOMUNA IZHAJA MESEČNO V NAKLADI 26.000 IZVODOV